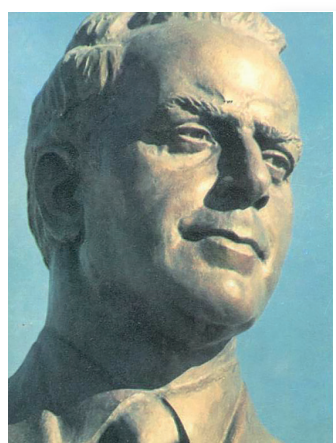

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

İ. Aliyev

YENİ
AZƏRBAYCAN

Azərbaycan dövlət mülkiyyəti Azərbaycan sığma milli vərəqləridir
Qəzet 1993-cü ildən ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

29 aprel
2025-ci il,
çərşənbə axşamı
№ 071 (6899)
Qiyməti
60 qəpik

Tarixi əhəmiyyətli görüş, yaxud irəliləyişin başlanğıcı...

İlham Əliyev:
Bu gün iki
müstəqil dövlət
kimi biz
bölgəmizdə
önəmli rol
 oynayırıq

Məsud Pezeşkian:
Çox şadam ki,
Azərbaycandayam
və Sizin
qarşınızdayam

➔ Bax səh. 2

Azərbaycana hər zaman güvənə bilərsiniz!

➔ Bax səh. 4

➔ Bax səh. 4

YAP nümayəndə heyətinin Çinə səfəri başa çatıb

Yeni mərhələdə, yeni prioritetlərdə...

Yeni inkişaf mərhələsini yaşayan Cənubi Qafqaz son illərdə mühüm siyasi-iqtisadi yeniliklərlə daha çox diqqət mərkəzinə düşür. Xüsusilə, post-müharibə dövründə Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaratdığı yeni reallıqlar regional əməkdaşlığın inkişafına böyük töhfələr verir. Dünya ölkələri ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına hər zaman diqqət yetirən Azərbaycanın ortaya qoyduğu...

➔ Bax səh. 5

Bakıda Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunub

Aprelin 28-də Bakıda "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı forum keçirilib. Tədbirdə dünya əhalisinin təxminən 80 faizini əhatə edən 116 ölkədən nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri və vətəndaş cəmiyyəti...

➔ Bax səh. 4

Asiya Bankının yeni Tərəfdaşlıq Strategiyası

Dünyanın ən güclü maliyyə institutlarından biri olan, Asiya və Sakit Okean regionunda inkişaf proqramlarının maliyyələşdirilməsində əsas donor sayılan Asiya İnkişaf Bankı (AİB) Azərbaycanla əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirmək niyyətindədir. Kapital portfelinin böyük bir hissəsi Çinin ...

➔ Bax səh. 5

İqtisadi inkişafa və sosial rifaha töhfə...

Sahibkarlıq sektorü dövlətin iqtisadi şəxələndirmə, dayanıqlı iqtisadiyyat hədəflərini dəstəkləyir və iqtisadi inkişaf üçün lokomotiv rolunu oynamaqdadır. Bu sahənin inkişaf etdirilməsi dövlətin yürütdüyü iqtisadi strategiyanın əsas hədəflərindən biri kimi ortamüddətli və uzunmüddətli dövrdə diqqətdə saxlanılacaq. Bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və...

➔ Bax səh. 6

15 dəqiqəlik görüş...

Trump-Zelenski görüşü bu dəfə məhsuldar keçib. Belə ki, aprel 26-da Vatikanda Papa Fransiskinin dəfn mərasimindən sonra Trump və Zelenski arasında 15 dəqiqəlik görüş baş tutub. "RBC-Ukrayna" agentliyinin məlumatına görə, Trump və Zelenski Müqəddəs Pyotr kilsəsində qısa görüş zamanı əsas məqamları müzakirə ediblər. Agentlik, həmçinin bildirib ki...

➔ Bax səh. 7

Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Ermənistanı məyus etdi

➔ Bax səh. 6

Bəndər Abbasda partlayış - faktlar və fərziyyələr...

➔ Bax səh. 7

Tarixi əhəmiyyətli görüş, yaxud irəliləyişin başlanğıcı...

İlham Əliyev: Bu gün iki müstəqil dövlət kimi biz bölgəmizdə önəmli rol oynayırıq

Aprelin 28-də İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın rəsmi qarşılama mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanı qarşılayıb.

energetika, xüsusilə elektrik enerjisi sahəsində əməkdaşlıq müzakirə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan ilə məhdud tərkibdə görüşü olub.
Görüşdə hökumətlərarası komissiyanın fəaliyyətinə toxunulub,

Məsud Pezeşkiyan: Çox şadam ki, Azərbaycandayam və Sizin qarşınızdayam

olunub. Araz çayı üzərində su elektrik stansiyalarının tikintisi və Ağbənd-Kələlə avtomobil körpüsü layihəsinin yekunlaşdırılmasının önəmi qeyd edilib.
Söhbət zamanı ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

ləsi aparılıb. Bir daha diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan və İran regional mə-

sələlərin bölgə ölkələrinin özləri tərəfindən həll edilməsinin tərəfdarıdır. Bu xüsusda 3+3 regional əməkdaşlıq formatının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşdə, həmçinin turizm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Geniş tərkibdə görüş

Aprelin 28-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Prezidenti Məsud Pezeşkiyan ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.
Qonaqları səmimiyyətlə salamlayan dövlətimizin

Geniş tərkibdə görüşdən sonra iki ölkə arasında imzalanmış sənədlərin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın iştirakı ilə mübadiləsi mərasimi olub.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan prezidentlərin Birgə Bəyanatını imzalayıblar.

başçısı İran Prezidentinin və nümayəndə heyətinin səfərinə ölkəmizdə böyük əhəmiyyət verildiyini söyləyib: “Əminəm ki, bu səfərin tarixi əhəmiyyəti olacaq. Biz bu gün Sizinlə məhdud tərkibdəki görüşdə bir çox məsələləri müzakirə etdik və görürük ki, əməkdaşlığın dərinləşməsi üçün çox gözəl imkanlar var. Həm siyasi, həm iqtisadi, həm də bütün başqa sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşməsi iki qardaş xalqın marağındadır. Ümid edirəm ki, bu gün müzakirə olunan və olunacaq məsələlər, verəcəyimiz təşəbbüslər bizim əlaqələrimizi daha da gücləndirəcək.
Son aylar özində bizim hökü-

mətlərin üzvləri bir-biri ilə sıx təmasda olmuşlar, qarşılıqlı səfərlər etmişlər. Bir çox məsələlər həll olundu. Sizin səfərinizə hazırlıq məqsədilə bir çox məsələlər də müzakirə olundu.

Bu gün bir çox önəmli sənədlər imzalanacaq və veriləcək qərarlar iki qardaş xalqı bir-birinə daha yaxın edəcək”.

Prezident Məsud Pezeşkiyan deyib: “Mən əziz qardaşım Azərbaycanın hörmətli Prezidentini, burada olan əziz qonaqları və qardaşlarımızı yenidən salamlayıram. Çox şadam ki, Azərbaycandayam və sizin qarşınızdayam. Ümid edirəm ki, bizim burada iştiirakımız, həmçinin daha əvvəl keçirilən iclaslarda mü-təxəssislərimiz tərəfindən hazırlanan razılaşmalar və

bundan sonra imzalanacaq sazişlər Azərbaycansa, əziz, dost, qardaş və demək olar ki, həm də qohum Azərbaycan xalqı ilə əlaqələrimizdə daha geniş addımlarla irəliləyişin başlanğıcına çevriləcək, bölgədə münasib əməkdaşlıq nümunəsinin formalaşmasına səbəb olacaq. Ali Rəhbərin salamatı Sizə çatdırmağı özümə borc bilirom.

Sizin, Azərbaycanın və əziz Azərbaycan xalqının Qarabağda və Azərbaycanın sahib çıxmalı olduğu digər ərazilər üzərindəki hüququnu tanıyıraq. Biz inanırıq ki, Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və buna hörmətlə yanaşıırıq. Təbii ki, bizim burada olmağımız əlaqələrimizin və birliyimizin möhkəmlənməsinə imkan yaradacaqdır”.

İmzalanmış sənədlər mübadilə edilib

1978-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiya”nın (əlavələrə) I/10-cu qaydasına əsasən sertifikatların qarşılıqlı tanınmasına dair Anlaşma Memorandumu”, “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami İrşad Nazirliyi arasında 2025-2028-ci illər üzrə Mədəni Mübadilə Proqramı”.

“Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami İrşad Nazirliyi arasında media əməkdaşlığı haqqında Anlaşma Memorandumu” mübadilə edilib.

yət, iqtisadiyyat, siyasət sahələrində birgə hərəkət etməli, digərlərinə bunları pozmağa imkan verməməliyə.

Onlar aramızda itxtilaf yaratmaq istəsələr, buna yol verməyəcəyik. Bizim aramızda bizi birləşdirən çoxlu ortaq amillər, hətta ailə, qohumluq əlaqə-

lərimiz var. Bu, elə bir məsələdir ki, heç kəs bunları poza bilməz.

Əziz qardaşım, Prezident İlham Əliyev böyük özəm və iradə nümayiş etdirir. Biz də öz tərəfimizdən, inamımıza, iradəmizə və əzmkarlığa əsaslanaraq, Allahın köməyi ilə bütün əldə olunmuş nailiyyətləri artıracağıq, öhdəlik götürdüyümüz sənədləri icra edəcəyik. Bəzi məqamlar var ki, hələ yazılmayıb. Amma görəkdir ki, onları da yazaq və imzalayaq, onları mütləq həyata keçirək. Biz bunların həyata keçirilməsinə, icrasına qəti şəkildə qərarlıyıq. Mən həmin qətiyyəti, həmçinin qardaşımızda görürəm. Allahın köməyi ilə digər layihələri bölgə üçün, İranın və Azərbaycanın gələcəyi üçün, hətta Yaxın Şərq bölgəsi üçün birlikdə yaradacağıq”.

Ölkəsində bəzi hadisələrin baş verdiyinə görə Azərbaycanda əlavə müddətə qala bilmədiyini deyən Məsud Pezeşkiyan Prezidentimizlə yenidən görüşəcəyini bildirib: “Çalışacağam ki, Azərbaycanda növbəti dəfə daha çox qalım və burada olanda heç zaman özümüzi yad ölkədəki kimi hiss etməirəm. Elə bil ki, sanki Təbrizdəyəm, Ərdəbildəyəm. Sanki doğulduğumuz, böyüdüyümüz, yaşadığımız İran Azərbaycanındaydım. Çox şadam ki, Sizinlə bir yerdəyəm. İqtisadi, mədəni, elmi, təhlükəsizlik, hərbi və digər sahələrdə əl-ələ verib özümüzü, övladlarımız və sonrakı nəsillər üçün möhkəm gələcək quraq. Gələcək nəsillər fəxr etsinlər ki, bu cür sağlam əlaqələr qurmuşuq”.

“Sanki Təbrizdəyəm, Ərdəbildəyəm ...”

Sonra İran Prezidenti bəyanatla çıxış edərək Azərbaycan Prezidentinə qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildirib. “Bizim münasibətlərimiz yeni başlamış münasibətlər deyil. Biz qədim dövrlərdən üzü bəri həmişə bir yerdə olmuşuq. Tarixin lap qədim dövrlərindən birlikdə, yan-yana olmuşuq. Sərhəd qonşuluq deməkdir, evlərin qonşuluğu kimi” - deyən Məsud Pezeşkiyan bu bölgədə mədəniyyət, din, etiqad, siyasət kimi bütün bu sahələrdə həddindən artıq oxşar cəhətlərimizin olduğunu və bununla fəxr etdiklərini söyləyib. İran Prezidenti deyib: “Çalışacağıq ki, gələcək üçün geniş, əhatəli və daha yaxşı strateji planımız olsun. Bütün sahələrdə - sənaye, elm, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasət, təhlükəsizlik üzrə planlarımız olsun. Biz birlikdə bölgədə sülh, təhlükəsizlik və əmin-amanlığı təmin edəcəyik və öz çətinliklərimizi həll edəcəyik. Əminəm ki, əgər biz müsəlman ölkələri, regional dövlətlər və qonşular, qədim dövrlərdən bir yerdə olmuş qardaş və bacılar əl-ələ verib bir-birinin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşsaq, dünyaya baxışlarımız qarşılıqlı qaydada razılaşdırılmış olacaq.

Beləliklə, bütün sahələrdə əməkdaşlıq edə bilərik. Elə bir bölgə yarada, ölkələr arasında elə bir əlaqə qura bilərik ki, Avropa ölkələri arasında olan əlaqələrdən daha üstün olsun. Bunun üçün yolları birləşdirək, maliyyə, ticarət əlaqələrimizi düzəldək, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb dəhlizlərini yadaq. Bütün bunları qarşılıqlı dəstək sayəsində həyata keçirək. İş adamlarımız birgə istehsal proseslərini həyata keçirsinlər, birgə sərmayələr yatırınsınlar, işlər qursunlar. Biz istehsal, elm, mədəniy-

ni Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə İran üzərindən birləşdirən layihədir. Burada, eyni zamanda, böyük tranzit imkanları yaranacaq.

İran Prezidenti hazırda dəhlizlərin və avtomobil yollarının keçdiyi məsələlərdə, Şimal-Cənub, həmçinin Şərq-Qərb dəhlizlərində Azərbaycan və İran, sözün əsl mənasında, bir dörd yoldur ki, bütün əlaqələri və nəqliyyat yollarını həyata keçirə bilər. O qeyd edib: “Təbii olaraq Azərbaycan və İran ticarət, elm, təcrübə, texnologiya mübadiləsi üçün bir məkandır”.

“Bizim universitetlərimiz bir-biri ilə əlaqədə ola, təcrübələrini, elm, mədəniyyət, texnologiya sahələrində təcrübələrini bölüşə bilərlər. Bizim iş adamlarımız, sənətkarlarımız istehsal etdikləri məhsulları, bacarıqlarını və regionun ehtiyacı olan malları bir-birinə ötürə bilərlər. Bizim regionumuzda mövcud olan bazar bütün dünyanın ehtiyaclarını ödəyə bilər. Bu bazar Azərbaycan üçündür, bu bazar İran üçündür, bu bazar Pa-

kistan və Əfqanıstan üçündür”, - deyə Prezident Pezeşkiyan əlavə edib.

Sülh, təhlükəsizlik və rifah dolu bir region yarada biləcəyimizi deyən Prezident Məsud Pezeşkiyan Prezident İlham Əliyevə bütün sahələrdə əməkdaşlığa hazır olduqlarını bəyan edib: “İran və Azərbaycan Şərq Qərbə, Şimalı Cənuba birləşdirən dördöl ola bilər. Biz elə bir coğrafi mövqedə yerləşirik ki, bu kommunikasiyanı yarada bilərik”.

“Biz Prezident Pezeşkiyanı səbirsizliklə gözləyirdik”

İmzalanmış sənədlərin mübadiləsi mərasimindən sonra Azərbaycan İran Prezidentləri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Əvvəlcə bəyanatla çıxış edən Prezident İlham Əliyev qonaqları salamlayaraq iranlı həmkarının ölkəmizə səfərinin Azərbaycan-İran dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin inkişafına dəyərli töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib. Bu gün dövlətlərarası münasibətlərimizin bu möhkəm təməl üzərində inkişaf etdiyini söyləyən dövlətimizin başçısı bildirib ki, İran Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri əlaqələrimizin yüksək səviyədə olmasının təzahürüdür.

“Bu gün apardığımız danışıqlar və fikir mübadiləsi əsasında bir çox önəmli məsələlər haqqında söhbət etdik, fikirlərimizi bildirdik, Azərbaycan-İran strateji münasibətlərini bir daha təsdiqlədik. Biz bütün məsələlərə səmimi şərəit əsasında öz fikirlərimizi bildirmişik. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, hər iki tərəf Azərbaycan-İran əlaqələrinin inkişafına çalışmalıdır və çalışır. Hörmətli Prezidentin böyük heyvətlə Azərbaycana gəlməsi və bu gün bir çox önəmli sənədlərin imzalanması, o cümlədən prezidentlər səviyyəsində imzalanmış sənəd bir daha bizim xoş niyyətimizi göstərir, onu göstərir ki, biz bütün istiqamətlər üzrə bir-birimizə daha yaxın olmağa çalışırıq” - deyən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birimizi ənənəvi olaraq dəstəkləyirik. Bu barədə bu gün də (düənən - red.) fikir mübadiləsinin aparıldığını və gələcək birgə əməkdaşlıq çərçivələrinin müzakirə edildiyini bəyan edib.

“Biz bu gün geniş gündəlik əsasında fəaliyyət göstəririk. Burada həm regional təhlükəsizlik məsələləri önəmli rol oynayır, - bu barədə fikir mübadiləsi aparılmışdır, - eyni zamanda, çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün gözəl şərait var. Təbii olaraq bizim ticarət əlaqələrinin inkişafı ilə bağlı konkret göstərişlər verildi. Nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə keçirilən görüş də çox məhsuldar olmuşdur. Birinci mərhələdə hörmətli Prezidentlə təkbətək və məhdud tərkibdəki görüş əsasında fikir mübadiləsi aparılmışdır. Yəni, məramımız, məqsədimiz birdir - Azərbaycan-İran dövlətlərarası əlaqələrini yüksək səviyyəyə qaldırmaqdır” - deyən dövlətimizin başçısı qəbul edilmis qərarların Azərbaycan-İran əlaqələrini uzun illər bundan sonra yüksələn xətlə aparacağına əminliyini bildirib.

Biznes forumda

Aprelin 28-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycan-İran biznes forumu keçirilib.

Azərbaycan və İran prezidentləri tədbirdə iştirak ediblər.

Forumda çıxış edən dövlətimizin başçısı bildirib ki, Azərbaycanın və İranın, eyni zamanda, önəmli beynəlxalq layihələrdə iştirak edir, o cümlədən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi üzrə biz sıx əməkdaşlıq edirik: “Biz istəyirik ki, bu, sadəcə olaraq, nəqliyyat dəhlizi olmasın, yol boyunca yeni bizneslərin açılması, yeni sənaye

müəssisələrinin yaradılması üçün imkan yaratsın, həm Azərbaycan, həm İran ərazisində”.

Prezident İlham Əliyev dövlət xətti ilə Azərbaycanda bir çox infrastruktur layihələrin həyata keçirildiyini söyləyib və bu layihələrdə İran şirkətlərini iştiraka dəvət edib.

“Araz dəhlizi layihəsi böyük diqqət cəlb edir, həm bölgəmizdə, həm dünyada. Bu layihə ilə bağlı müxtəlif fərziyyələr, müxtəlif sayışlar gəzir. Əslində, buna heç bir əsas yoxdur. Çünki bu, sadəcə olaraq, yeni bir nəqliyyat, bağlantı layihəsidir” deyən dövlətimizin başçısı bildirib ki, bu, Azərbaycanı, onun əsas hissəsi-

Azərbaycan - Çin: Hərtərəfli tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksələn münasibətlər

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bugünlərdə Pekində Çinin CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib. Müsahibə aprelin 25-də həmin televiziya kanalında yayımlanıb. Dövlətimizin başçısı müsahibəsində uğurla inkişaf edən Azərbaycan-Çin əlaqələrinin geniş gündəliyinin bir sıra mühüm məsələlərinə diqqət çəkib.

Əla səviyyədə olan ikitərəfli əlaqələr

Azərbaycanla Çin arasında ikitərəfli əlaqələrin əla səviyyədə olması məmnunluq doğurur. Liderlər arasında səmimi münasibətlər var. Azərbaycanın dövlət başçısının altı ildən sonra Çin Xalq Respublikasına ilk dəfə dövlət səfərinə gəlməsinə baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevlə Sədr Si Cinqinin vaxtaşırı görüşləri baş tutub. Liderlər bundan əvvəl axırıncı dəfə beynəlxalq tədbirlərin birində görüşüblər və həmin görüşdə iki ölkə arasında Strateji Tərəfdaşlıq Haqqında Bəyannamə imzalanıb. Bəhs olunan görüş əməkdaşlığın olduqca mühüm tarixinə çevrilib. Dövlətimizin başçısının sonuncu səfəri çərçivəsində isə hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyanat

və bir çox sahəni əhatə edən 20-dən artıq sənəd imzalanıb. “Bir sözlə, mən deyirdim ki, münasibətlər əladır. Səfər də, həmçinin. Nəticələrdən çox razıyam. İlk olaraq, Sədr Si tərəfindən Çinə dövlət səfərinə dəvət edilməkdən çox şərəfləndim”, - deyə Prezident İlham Əliyev məmnunluğunu bildirib. Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, hərtərəfli Strateji Tərəfdaşlıq Əlaqələrinin Qurulması Haqqında Birgə Bəyanatın mətninə nəzər yetirdikdə, burada ikitərəfli əlaqələrin geniş gündəliyini görmək mümkündür. Ölkələrimiz milli maraqlara aid məsələlərdə həmrəylik və dostluq nümayiş etdirir. Biz bir-birimizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəkləyirik.

Müsahibədə ikitərəfli əlaqələrin hazırkı yüksək səviyyəyə çatmasında liderlərin roluna xüsusi diqqət çəkilib. Hazırda Azərbaycanın və Çinin liderləri arasında çox mehriban münasibətlər var. Prezident İlham Əliyev görüşlərin birində Sədr Si Cinqinin Onu Çinin yaxın

dostu adlandırdığını bir növ mükafat kimi qəbul etdiyini bildirib. Prezident İlham Əliyev Çin lideri ilə görüşməyə, çox səmimi və açıq qaydada söhbət aparmağa hər zaman məmnun olduğunu xüsusi vurğulayıb. Si Cinqinlə bağlı fikirlərini bölüşən dövlətimizin başçısı bildirib

Heydər Əliyevin böyük irsi hamımız üçün əzizdir

ki, O, çox dərin biliklərə malik olan, Çinin milli maraqlarına və bütövlükdə global məsələlərə gəldikdə, çox qətiyyətli mövqeyi ilə seçilən insandır.

Müsahibədə iki ölkə arasında uzaqgörən münasibətlərin qurulmasında böyük siyasətçi Heydər Əliyevin çox əhəmiyyətli rol oynadığı minnətdarlıq hissi ilə xatırlanıb. O, Prezident olanda ilk səfərlərindən birini məhz Çinə edib. “Onun irsi bizim hamımız üçün əzizdir. Biz onun yolunu davam etdiririk, o cümlədən xarici siyasət prioritetlərində. Bu prioritetlər sırasındakı Çin xüsusi yer tutur. Əlbəttə ki, ötən 20 ildə dünya dəyişib, Azərbaycan dəyişib. Lakin prioritetlər dəyişməyib. Odur düşünürəm ki, əgər atam səmən baxaraq bizim harada olduğumuzu görə bilsəydi, o, Azərbaycana və Çinə Azərbaycan münasibətlərinə görə qürur duymuş olardı”, - deyə dövlətimizin başçısı bildirib.

Azərbaycanın əsas prioritetlərindən biri - yaşıl gündəlik

Azərbaycanda Heydər Əliyevin başladığı islahatlar kursu sonrakı mərhələdə daha geniş miqyasda davam etdirilib. Burada Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, Çinin keçdiyi tərəqqi yolu bizim üçün ilham mənbəyi olmuşdur. Respublikamızda siyasi sabitlik və təhlükəsizlik zəminində güclü iqtisadiyyat quruculuğuna başlanılıb. İqtisadi sahədə uğurlarımızdan bəhs edən Prezident İlham Əliyev deyib: “Bu gün Azərbaycanın xarici borcu ÜDM-in 7 faizindən azdır. Bizim mübadilə olunan valyuta ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan 14 dəfə çoxdur. İşsizlik, yoxsulluq səviyyəsini 5 faizə endirdik, iqtisadiyyatımızı şaxələndirdik. Siz qeyd etdiyiniz kimi, yaşıl gündəlik bizim üçün əsas prioritetlərdəndir. Beləliklə, Çin burada çox mühüm rol oynayır. Çünki Azərbaycanda quraşdırılmış Günəş panelləri Çində istehsal olunub”.

Bu vaxtdək Çin şirkətləri investorlarla, Azərbaycanın yaşıl enerjisinə sərmayə yatırın şirkətlərlə podratçı qismində çalışırdılar. Eyni za-

manda, artıq küçələrdə hərəkət edən elektriklişlən 160 avtobus alınıb. Həmçinin əlavə 200 avtobusun alınması üçün podrat müqaviləsi bağlanıb. Prezident İlham Əliyev daha bir mühüm məlumatla da

diqqət çəkib: “Ən vacibi isə odur ki, ümidvaram, biz bu il Azərbaycanda ildə 500 avtobus istehsal etmək gücündə olan BYD-nin elektrik avtobuslarının birgə istehsalına başlayacağıq”.

Dörd ticarət tərəfdaşından biri

Ötən il Azərbaycan birtərəfli qaydada Çin vətəndaşlarını viza almaq tələbindən azad edib. Bu, xarici ölkələrə münasibətdə ilk dəfə idi ki, baş verirdi. Bundan sonra isə dost Çin də bu ölkəyə getmək istəyən Azərbaycan vətəndaşları üçün eyni rejimi tətbiq edəcək. Bu, qarşılıqlı turist axınının artmasına güclü tökan verəcək. Hər iki ölkə həmçinin mədəni-humanitar, o cümlədən də təhsil sahəsində əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətindədir.

İki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin artması məmnunluq doğurur. Çin Azərbaycanın idxal baxımından bir nömrəli və ticarət dövriyyəsi baxımından 4-cü tərəfdaşdır. Çində 6 Azərbaycan Ticarət Evi açılıb. Ölkəmizdən Çinə artıq şərab

ixracına başlanıb. “Bir kəmə, bir yol” layihəsinə gəlincə, bizim üçün bu təşəbbüs yalnız bir tranzit marşrutu deyil. Biz bu marşrut üzərində şirkətlər qurmaq istəyirik, çünki bizim coğrafi mövqeyimiz əlverişlidir. Biz Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənubi nəqliyyat dəhlizləri üzərində yerləşirik. Bağlantılara gəlincə, biz artıq bütün infrastrukturunu dəmir yollarını, dəniz limanlarını, magistral yolları, 8 beynəlxalq hava limanı inşa etmişik. Biz global miqyasda ən böyük yükdaşıma, hava yolu ilə yükdaşıma şirkətlərindən birinə sahibik. Beləliklə, hədəfimiz bu marşrut üzərində biznes qurmaqdır. Əlbəttə ki, biz Çin şirkətlərinə arxalanırıq”, - deyə Prezident İlham Əliyev bildirib.

Mübariz ABDULLAYEV

Dostluq, strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik...

Azərbaycan ilə Özbəkistan arasındakı münasibətlər daha da möhkəmləndirilir

Son illərdə daha da ön plana çıxmış, siyasi-iqtisadi proseslərdə ən mühüm regional oyunçulardan biri kimi xarakterizə olunan Azərbaycan mühüm əməkdaşlıq platformaları formalaşdırıb. Xüsusilə, türkdilli ölkələrlə əlaqələrin inkişafı diqqəti cəlb edir - istər ikitərəfli, istərsə də TDT çərçivəsində qurulan möhkəm münasibətlər demək olar ki, bütün sahələri əhatə etməkdədir.

Vurğulandığı kimi, Azərbaycanın xarici siyasətində Mərkəzi Asiya ölkələri, həmçinin Özbəkistan ilə münasibətlərin inkişafı mühüm yer tutur - paralel olaraq Özbəkistan ilə Azərbaycanın qarşılıqlı münasibətləri xüsusilə son illərdə durmadan genişlənir.

“İqtisadi kooperasiya ili” çərçivəsində həyata keçirilmiş səmərəli iş...

Yeri gəlmişkən, aprelin 26-da Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Dövlət başçıları Azərbaycanla Özbəkistan arasında dostluq, strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətlərinin gələcəkdə daha da möhkəmləndirilməsi ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər. Telefon danışıqları zamanı ötən ilin avqustunda Azərbaycan Prezidentinin Özbəkistana dövlət səfərinin yekunlarına əsasən əldə edilmiş razılıqların praktiki reallaşdırılması ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. “İq-

tisadi kooperasiya ili” çərçivəsində həyata keçirilmiş səmərəli iş məmnunluqla qeyd olunub. İlin əvvəlindən əmtəə dövriyyəsinin 20 faiz artdığı, maşınqayırma, tekstil, elektro-texnika, enerji, aqrar, turizm və bir çox digər sahələrdə icra olunan layihələrin aktiv fəzada olduğu, birgə zəngin mədəni-humanitar mübadilə proqramının həyata keçirildiyi bildirilib.

Bu il yüksək səviyyə nəzərdə tutulan sammitlərə, həm-

çinin hökumətlərarası komissiyaların növbəti iclasına, regionların və rektorların forumuna, mədəniyyət tədbirlərinə hərtərəfli hazırlığın vacibliyi vurğulanıb.

Azərbaycan və Özbəkistan prezidentləri, həmçinin regional gündəliklə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıb, qarşidan gələn çöxtərəfli tədbirləri və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlığı müzakirə ediblər.

İkitərəfli münasibətlərdə yeni mərhələ...

intensiv xarakter daşıyır. Ən yüksək səviyyədə olan siyasi dialoq dostluğun möhkəmlənməsində əsaslı rola malikdir.

İki dövlət arasındakı münasibətlərin inkişafında mühüm ticari münasibətlər də mühüm yer tutur - nəqliyyat sektoru iki qardaş dövlət, bütövlükdə türkdilli ölkələr arasında əlaqələrin möhkəmlənməsinə mühüm töhfələr vermək perspektivlərinə malik istiqamətlərdən biri sayılır. Mühüm nəqliyyat marşrutlarının üzərində yerləşən ölkələrə

rimiz bu sahədə də fəal əməkdaşlıq həyata keçirir. Azərbaycanda bir sıra mühüm nəqliyyat-logistika infrastrukturunu yaradılıb və ölkəmiz beynəlxalq nəqliyyat şəbəkələrinə inteqrasiya olunub - bu isə Azərbaycan vasitəsilə Mərkəzi Asiya ölkələrindən, o cümlədən Özbəkistandan yükdaşımaların həcminin daha da artmasına tökan verir.

Eyni soykökə və uzun tarixə söykənən Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri bu gün yeni dövrün reallıqlarına uyğun olaraq sürətlə inkişaf et-

dirilir. İki ölkə arasında bu vaxtdək imzalanmış çoxsaylı sənəd, o cümlədən Strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi və hərtərəfli əməkdaşlığın inkişafına dair Bəyannamə bu əməkdaşlıq üçün möhkəm hüquqi baza yaradıb. Azərbaycanın Özbəkistan, eləcə də digər Orta Asiya ölkələri ilə gündən-günə daha da möhkəmlənən əməkdaşlığı həm ölkələrimizin və xalqlarımızın, həm də bütün Türk dünyasının inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verməkdədir.

TDT müstəvisində çöxtərəfli əməkdaşlıq...

Telefon söhbəti zamanı vurğulanan məqamlardan biri olan TDT müstəvisində əməkdaşlığın inkişafı isə hər iki dövlətin mühüm prioritetləri sırasında yer alır. Qazaxıstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Qırğızıstan, Azərbaycan, Türkiyənin və müşahidəçi qismində Türkmənistan, Macarıstan və ŞKTC-nin təmsilində TDT inkişafının yeni mərhələsinə formalaşdırıb. İndiyə qədər keçirilən sammitlər fərqli məsələlərin müzakirəsini özündə ehtiva edib - mədəni inteqrasiya, gömrük məsələlərinin müzakirəsi, ortaq dil məsələsinin həlli, iqtisadi tərəfdaşlığın gücləndirilməsi, paralel olaraq təhsil məsələsində inteqrasiyanın təşkili və bu kimi yeni dövrün ticari-iqtisadi, siyasi-humanitar mahiyyətini özündə əks etdirən zəruri istiqamətlər müzakirə predmeti olub. Hər zaman ön planda saxlanılan məsələlərdən biri

isə təbii olaraq Türk dünyasının gücləndirilməsi və bunun yollarıdır - burada iqtisadi inteqrasiya ön plandadır. Məlum olduğu kimi, Azərbaycanın son 5 ildə regionda yaratdığı siyasi-hərbi reallıqlar demək olar ki, bütövlükdə, TDT-ni əhatə edən Mərkəzi Asiya - Cənubi Qafqaz - Kiçik Asiya geocoğrafiyasında yeni ştrixlər formalaşdırıb. Buraya təhlükəsizlik amilindən tutmuş yeni ticari münasibətlər sisteminin yaranmasına qədər həyatı predmetlər daxildir. Azərbaycanın yaratdığı təhlükəsiz yol isə müasir dövrün yeni ticari aortaı hesab edilir. Bu amil, Türk dünyasının iqtisadi potensialını bir neçə dəfə artırmaq gücünə malikdir. Son 5 ildə özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyan Türk birliyi qısa zamanda özünü təsdiq edib - yeni enerji siyasəti ilə global enerji təhlükəsizliyi məsələsində

əhəmiyyətli yer tutmaqla yanaşı, TDT həm də geocoğrafi üstünlüklərini iqtisadi dividendə çevirə bilib. Təbii ki, burada Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşan tranzit nəqliyyat-kommunikasiya xətləri xüsusi vurğulanmalıdır. Yeni geosiyasi reallıqlar fonunda TDT üzvi olan dövlətlər nəqliyyat-logistika sistemlərində asan gömrük rejiminin tətbiqi nəticəsində 2030-cu ilə qədər Orta Dəhlizdə daşınan yüklərin həcmi 3 dəfə artaraq 11 milyon tona çatacaq. Paralel olaraq Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Türk İnvestisiya Fondu üzv dövlətlərin iqtisadi potensialının inkişafına, onlar arasında ticari-iqtisadi əməkdaşlığın gücləndirilməsinə, birgə layihələrin həyata keçirilməsinə investisiyalar yönəltmək məqsədilə yaradılıb.

P.İSMAYILOV

Azərbaycana hər zaman güvənə bilərsiniz!

Qlobal Cənub QHT Platformasının təsis konfransının iştirakçılarna

Hörmətli konfrans iştirakçıları!

Bu gün Qlobal Cənubun həyatında vacib gündür. 100-dən artıq ölkənin nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin iştirakı ilə ilk dəfə Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunur.

Çox şadık ki, keçən ilin noyabrında Bakıda COP29 çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin QHT-lərinin Cənub-Cənub əməkdaşlığı üzrə baş tutan beynəlxalq konfransı zamanı Azərbaycan Milli QHT Forumunun Qlobal Cənub QHT Platformasının yaradılması barədə təşəbbüsü güclü dəstək qazanmışdır. Bununla əlaqədar 140-a yaxın ölkədən 1000 nəfərdən çox QHT təmsilçisi və ictimai fəal birgə bəyanat imzalamışdır.

100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın QHT-nin birləşdiyi COP29 QHT Koalisiyasının sonrakı dövrdə Qlobal Cənub QHT Platformasının təsisatlanması məqsədilə təşəbbüs qrupuna çevrilməsi birgə, koordinasiyalı fəaliyyətə ehtiyacı aydın nümayiş etdirmişdir.

Şəxsləndirilmiş xarici siyasət yürüdən Azərbaycan 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatına 2019-2023-cü illərdə sədrlik edərək, inkişaf etməkdə olan ölkələrin maraqlarını qətiyyətlə müdafiə etmiş, mühüm qlobal təşəbbüslərlə çıxış etmişdir. Bu dövr ərzində tərəfimizdən fərqli iqtisadi durumda olan üzv dövlətlərə, o cümlədən COVID-19 zamanı 80-dən artıq ölkəyə humanitar və maliyyə yardımları göstərilmiş, Qoşulmama Hərəkatının təsisatlanması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır.

Qlobal Cənubun güclü səsinə çevrilən Azərbaycan bu platformanın məhz Bakıda təsis olunmasını Qoşulmama Hərəkatına və COP29-a sədrlik dövrlərində fəaliyyətinə verilən yüksək qiymət kimi qəbul edir. İnanıram ki, Qlobal Cənub QHT Platforması xalqlarımızın səsinin eşidilməsi, mövqelərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onların haqlarının qorunması və hüquqlarının təmin edilməsi işinə böyük töhfə verəcəkdir.

Azərbaycanın Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimal arasında fəal dialoq, o cümlədən qarşılıqlı anlaşma mühiti yaratması, uzun illər ərzində nail olunması mürəkkəb olan konsensus üçün davamlı şəkildə tarazlaşdırıcı mövqə tutması COP29 zamanı “Bakı sıçrayışı”nın əldə edilməsi ilə nəticələnmişdir. Biz Azərbaycanın ev sahibliyi ilə keçirilmiş və 197 ölkədən 80 minə yaxın iştirakçının qatıldığı COP29-da tarixi uğurlara imza atdığı və ölkəmiz haqlı olaraq COP29 irsi ilə fəxr edir.

Azərbaycan fəal diplomatiya vasitəsilə Qlobal Şimal və Qlobal Cənub arasında mövqə fərqliliklərini aradan qaldırmaq, daha inklüziv və effektiv dialoqu inkişaf etdirmək üçün bu gün də əzmlə çalışır. Lakin bu prosesdə uğura nail olmaq yolunda ən böyük maneə Qlobal Cənub və Qlobal Şimal arasında illər ərzində formalaşmış etimadsızlıqdır. Biz bu disbalansı aradan qaldırmaq məqsədilə Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimal arasında körpü rolunu öz üzərimizə götürərək etimad quruculuğu işinə yeni töhfələr vermək əzmindəyik.

İqtisadi və siyasi transformasiyadan uğurla keçmiş, hərbi təcavüzlə üzləşmiş, ərazi bütövlüyü və suverenliyini öz gücünə tam bərpə etmiş bir dövlət kimi Azərbaycan az inkişaf etmiş, inkişaf etməkdə olan ölkələrin və bütövlükdə Qlobal Cənubun üzvləşdiyi problemləri dərindən dərək edir. Biz bu məkanda həmrəyliyin, əməkdaşlığın, və davamlı inkişafın təşviqinə daim sadıqıq.

Azərbaycan hər zaman qarşılıqlı hörmət və birgə inkişaf prinsiplərinə əsaslanan siyasət aparır. Təəssüflər olsun ki, hazırda Qlobal Cənub təmsil edən bir sıra ölkələrin hələ də əziyyət çəkdiqləri əsas problemlərdən biri də bəzi Qərb ölkələrinin yürütdüyü neokolonializm siyasətidir. Biz müstəmləkəçiliyin bütün formalarını və təzahürlərini qətiyyətlə rədd edir, xalqlara faciələr, köləlik, iztirab gətirən bu cür davranışları qəbuledilməz hesab edirik.

Azərbaycan ölkələrin daxili işlərinə qarışmamaq prinsipinə əməl edən, xalqların siyasi sistemlərinə, mədəni, etnik, dini fərqliliklərinə hörmət edən, dinlərarası, sivilizasiyalararası, mədəniyyətlərarası dialoqu daim güclü təşviq edən ölkədir. İnanıram ki, birgə fəaliyyətimizlə xalqlarımız üçün daha işıqlı bir gələcək, yeni, ədalətli dünya düzünü qura bilərik.

Qlobal Cənub QHT Platformasının fəaliyyətinə uğurlar arzu edir və hər bir iştirakçını bu əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik edirik!

Azərbaycana hər zaman güvənə bilərsiniz!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 aprel 2025-ci il

Bakıda Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunub

Aprelin 28-də Bakıda “Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi” adlı forum keçirilib. Tədbirdə dünya əhalisinin təxminən 80 faizini əhatə edən 116 ölkədən nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri iştirak ediblər. Əvvəlcə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin forum iştirakçılarına müraciətini səsləndirib.

QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin icraçı direktoru Aygün Əliyeva bildirib ki, Azərbaycanın “Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi” adlı foruma ev sahibliyi etdiyinə və Qlobal Cənub regionuna aid dövlətləri bir araya gətirən bu tədbirin bir parçası olduğumuz üçün böyük qürur hissi keçiririk. O qeyd edib ki, forum 700-dən çox təşkilatı birləşdirir, iqtisadi, siyasi və sosial məsələlərin müzakirəsi üçün ideal bir platforma yaradır: “Təəssüf ki, Cənubda yaşayan ölkələrin böyük bir qismi hələ də müstəmləkəçilik və yoxsulluq kimi çətinliklərlə qarşı-qarşıyadır. Azərbaycan isə daim dayanıqlı inkişafa öz layiqli töhfəsini verir. Bu halların qarşısının alınması üçün ölkəmiz bütün sahələrdə həmin dövlətlərin yanında olub, bir sıra beynəlxalq təşəbbüsləri QHT-lərlə birgə həyata keçirib.

“Bu gün biz yerli QHT-lərin beynəlxalq layihələrdə fəal iştirakını sistemli şəkildə dəstəkləyirik. Birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün çoxsaylı təşəbbüslər uğurla reallaşdırılır. Sevindirici haldır ki, Cənub

QHT-lərinin Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük maraq göstərdiyini açıq şəkildə görürük. İki gün ərzində müzakirə olunacaq məsələlər, imzalana-caq əməkdaşlıq memorandumları gələcəkdə QHT-lər arasında birgə fəaliyyətin daha da genişlənməsinə xidmət edəcək”, - deyən A.Əliyeva forumda zəngin mövzulu və məhsuldar müzakirələrin aparılacağına da diqqət çəkərək vurğulayıb: “Unutmamalıyıq ki, konkret nəticələr əldə etmək üçün həmrəy olmalı və birgə tədbirlər görməliyik”.

Çıxış edən BMT-nin Azərbaycan-dakı rezident-əlaqələndiricisi Vladanka Andreyeva bildirib ki, təcrübə edilmiş səs-lərin Qlobal Cənub çərçivəsində ucaldırılması olduqca vacibdir. Əsas dəyişikliyin gücü bizim birləşmək qabiliyyətimizdədir. Müxtəlif sektorlar və sahələr arasında əməkdaşlıq bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. O qeyd edib ki, müxtəlif ölkələrin bir araya gəlməsi, iqlim maliyyələşməsi, adaptasiya və birgə həll yolları faydalı və səmərəli tələqqiyə yol açır. “Biz 2030-cu ildən cəmi beş il ayrır və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə çatmaq üçün doğru yoldaydıq. Hazırda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin üçdəbiri ya dayandırılıb, ya da geriəyir. Bir çox ölkələr iqlim dəyişikliyi və yoxsulluğun aradan qaldırılması sahəsində ciddi çətinliklərlə üzləşirlər. Bu səbəbdən dövlət və özəl sektor birlikdə çalışaraq maliyyənin gücləndirilməsi və təşəbbüslərin artırılması üçün daha fəal addımlar atmalıdır”, - deyə Vladanka Andreyeva əlavə edib.

UNDESA-nın İqtisadi və Sosial Məsələlər Departamenti və QHT Şöbəsinin rəisi Wook-Jin Chang bildirib ki, Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi

“Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi” adlı forum yalnız danışmaq üçün deyil, həm də dinləmək və yeni məlumatlar öyrənməyə xidmət edir. Onun sözlərinə görə, Qlobal Cənub təşəbbüsü, sadəcə, nəzəri ideya olmaqla kifayətlənməməlidir: “İnkişaf etmiş ölkələr texnologiyalarını və təcrübələrini paylaşmaqla qlobal ədalətin bərqərar olmasına real töhfə verə bilərlər. İc-malar arasında sıx əməkdaşlıq və ictimai bərabərlik bizi daha da güclü və müstəsna tərəfdaş edir”.

SMACHS Fondunun təsisçisi və baş direktoru, Keniya Respublikası Prezidentinin qızı Charlene Ruto isə bildirib ki, Azərbaycan iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə və dayanıqlı inkişaf məqsədləri istiqamətində öz səylərini ortaya qoyub. O deyib ki, Qlobal Cənubun gücünün artırılması mühümdür. Qarşılaşdığımız çağırışlar bizə ciddi təsir göstərir. “Biz bir məqsəd ətrafında birləşməli, tələqqiyə çatmaq üçün məsuliyyətimizin fərqində olmalıyıq. Birlikdə müqavimətimizi gücləndirməliyik”, - deyə Charlene Ruto vurğulayıb. Charlene Ruto çıxışında Azərbaycanın Qlobal Cənubu daim təşviq etdiyini və Qlobal Şimalla dialoqun inkişafına töhfə verdiyini də vurğulayıb.

Çıxış edən Ekvadorun keçmiş xarici işlər naziri və UNITAR-in prezidenti Luis Gallegos qeyd edib ki, Qlobal Cənub QHT Forumu əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verəcəkdir: “Biz xalqlarımız arasında

əməkdaşlığı artırmalıyıq”. Cənub-Cənub arasında əməkdaşlığa xüsusi ehtiyac olduğunu deyən L.Gallegos qeyd edib ki, dünya hər gün yeni çağırışlarla üzləşir və biz yeni pandemi-yalara hazır olmalıyıq. L.Gallegos çıxışında vurğulayıb ki, hazırda dünyada 60-dan çox silahlı münaqişə cərəyan edir və bu münaqişələr BMT üzv dövlətlərinin üçdə ikisinə təsir edir. Sühl, ədalət və rifahın təmin olunma-

ması cəmiyyətlər üçün mühüm hədəf olmalıdır. Çıxış edən Azərbaycan Prezidentinin iqlim məsələləri üzrə nümayəndəsi Muxtar Babayev isə bildirib ki, Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi COP29 konfransı, ölkəmiz üçün böyük uğur hekayəsidir. Bu, yalnız bizim üçün deyil, dünya miqyasında iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin gücləndirilməsi baxımından da mühüm addım oldu. COP29-un nəticələri, həm də beynəlxalq əməkdaşlığın yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu göstərir.

O qeyd edib ki, Azərbaycanın COP29-da əsas prioritetlərindən biri inklüzivlik və şəffaflıq idi: “Biz bütün vətəndaş cəmiyyətlərini, xüsusi-lə QHT-ləri bu prosesə cəlb etmək istə-

dik və sevinirik ki, bu məsələdə tərəfdaşlarımız bizə dəstək verdilər. QHT-lərin prosesdən uzaq qalması mümkün deyildi. Əksinə, onlar müzakirə və qərarvermə prosesinin mərkəzində yer aldılar”. M.Babayev COP29 zamanı iqlim təşəbbüsləri çərçivəsində bütün QHT-lərin dəvət edildiyini bildirərək deyib: “Müxtəlif platformalarda bir çox müzakirələr və görüşlər keçirildi. Cəmiyyətin nümayəndələrindən, QHT-lərdən güclü dəstək alındıq və bu, prosesin uğurlu keçməsinə mühüm rol oynadı. Müzakirələr və danışıqlar prosesi isə olduqca gərgin olub, çünki inkişaf etmiş ölkələrdən inkişaf etməkdə olan ölkələrə maliyyə dəstəyi məsələsi geniş müzakirə məsələsidir. Lakin nəticə etibarilə, Qlobal

Şimaldan ayrılan maliyyə yardımı 300 milyard dollara çatdırılıb. Bu, COP tarixində bir ilkdır və böyük bir uğur olaraq qiymətləndirilir”. Tədbirdə digər çıxış edənlər də forumun əhəmiyyətini vurğulayıblar. Qeyd edək ki, forum çərçivəsində, dünya əhalisinin təxminən 80 faizə yaxın hissəsini özündə birləşdirən 116 ölkədən nüfuzlu QHT rəhbərlərinin, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin iştirakı ilə Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunub. Platformanın yaradılması təşəbbüsü ilə 2024-cü ilin noyabrında - COP29 çərçivəsində Azərbaycan Milli QHT Forumu çıxış edib. Təşəbbüs qısa müddətdə beynəlxalq rezonans doğurub. Nəticədə COP29 QHT Koalisiyası Azərbaycan Milli QHT Forumu qarşısında bu plat-

formasının təsisatlandırılmasına dair məsələ qaldırılıb. Azərbaycan QHT-lərinin təşəbbüsü ilk dəfə dünya miqyasında belə bir qlobal dəstək qazanıb.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə yeni və ədalətli dünya nizamı üçün gərgin fəaliyyət, irəli sürdüyü mühüm təşəbbüslər, COP29 zamanı “Bakı dönüşü”nin əldə olunması Qlobal Cənub-da Azərbaycan dövlətinə böyük rəğbət yaradıb. Bu tədbir Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyətinin həyatında yeni başlanğıc kimi qiymətləndirilir.

Qlobal Cənub QHT Platformasının Bakıda formalaşması Azərbaycanın Qlobal Şimal və Qlobal Cənub arasında uğurlu vasitəçi, körpü olmasının növbəti təzahürüdür. Qlobal Cənub QHT Platforması bu strateji coğrafiyada ölkələrin üzvləşdiqləri problemlərin beynəlxalq səviyyədə eşidilməsinə güclü dəstək verməyi, BMT daxil olmaqla, beynəlxalq təşkilatlarda vahid mövqedən çıxış etməyi, qlobal koordinasiyanı aparmağı nəzərdə tutur. Bu, ölkələrin üzvləşdiyi ədalətsizliyə - yoxsulluq, iqlim dəyişmələri, fəsadlar, müstəmləkəçilik keçmişi, rəqəmsal uçurum, ticarət bərabərsizliyi və digər məsələlərə qarşı birgə səylərlə mübarizə aparma platformasıdır. O, həmçinin Cənub-Cənub əməkdaşlığının təşviq edir.

“Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi” Forumunda 116 ölkədən olan QHT-lərin razılığı ilə Qlobal Cənub QHT Platformasının sədrliyi Azərbaycanla verilib. Azərbaycan Milli QHT Forumunun rəhbəri Ramil İskənderli bir il müddətində Qlobal Cənub QHT Platformasının müvəqqəti Baş katibi elan olunub. Qeyd edək ki, bu dövr ərzində qurumun daxili strukturu dəqiqləşəcək və 2026-cı ildə Qlobal Cənub QHT Platformasının Baş Assambleyası keçiriləcək.

Yeni mərhələdə, yeni prioritetlərdə...

Başlıca prioritet yaxın qonşuluq əlaqələridir...

Vurğulayaq ki, yerləşdiyimiz coğrafiyanın əsas ölkələrindən sayılan İran ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin səmimi inkişafı bütövlükdə region üçün əsaslı şərtir. İran İslam Respublikasının da Azərbaycanla əlaqələrinin inkişafı istiqamətində aparılan siyasəti mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İran ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə inkişafı isə həm də yeni yaranan iqtisadi-ticari situasiyanı daha da gücləndirən amillər sırasında qeyd olunur - Tehran ilə

Bakı arasındakı yaxın qonşuluq münasibətlərinin dərinləşməsi regional inkişaf tempinə müsbət təsirlərini göstərir. Xatırladaq ki, hələ ötən ilin yayında Məsud Pezeşkiyanın İran Prezidenti seçilməsi münasibətilə təbrik edən Prezident İlham Əliyev ona zəng etmişdi. Söhbət zamanı ortaq dini-mədəni köklər, dostluq və qardaşlığa əsaslanan Azərbaycan-İran əlaqələrinin bundan sonra da genişlənməsinə və müxtəlif sahələri əhatə edən əməkdaşlığımızın inkişaf edəcəyinə

Əlaqələr bütün sahələr üzrə inkişaf etdirilə bilər

Yeni inkişaf mərhələsini yaşayan Cənubi Qafqaz son illərdə mühüm siyasi-iqtisadi yeniliklərlə daha çox diqqət mərkəzinə düşür. Xüsusilə, post-müharibə dövründə Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaratdığı yeni realiaqlar regional əməkdaşlığın inkişafına böyük töhfələr verir. Dünya ölkələri ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına hər zaman diqqət yetirən Azərbaycanın ortaya qoyduğu sayılır mühüm nəticələrə

əminlik ifadə olunmuşdu. Dövlət başçıları ölkələrimiz arasında indiyədək əldə edilmiş razılaşmaların həyata keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulamışdılar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanı ölkəmizə səfərə dəvət etmişdi - dövləti məmnunluqla qəbul edən İran Prezidenti dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirmişdi. Artıq bu səfər reallaşdı. İran Prezidentinin dünən Bakıya rəsmi səfəri başlayıb. Qeyd edək ki, səfərdən öncə Azərbaycan Televiziyasına müsahibə verən Məsud Pezeşkiyan bildirmişdi ki, iki ölkə arasında münasibətlərdə birinci prioritet yaxın qonşuluq münasibətidir. O bildirib ki, əlaqələr bütün sahələr üzrə inkişaf etdirilə bilər.

yol alır - yaşadığımız coğrafiya sıx əməkdaşlıqlar, təhlükəsiz ticari münasibətlər, siyasi dialoqun inkişaf etdirilməsi kimi vacib çağırışların ünvanı kimi səciyyələndirilir. Son günlərdə Çin ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafına dair mühüm sənədlərin imzalanması isə bölgənin ümumi inkişafı baxımından yeni perspektiv yaradır.

Ümumiyyətlə, çoxvektorlu xarici siyasət kursunda tərəfdaşlığı hər zaman prioritet seçmiş Azərbaycan bütün ölkələrlə, ələlxüsus qonşu ölkələrlə münasibətinə daim həssaslıqla yanaşır - bu baxımdan, ölkəmiz Ermənistan istisna olmaqla, bütün qonşu dövlətlərlə ən yüksək səviyyədə siyasi-iqtisadi əlaqələrə malikdir.

Sülh üçün əsassız iddialardan əl çəkilməlidir

Azərbaycanın bölgədə apardığı ön mühüm siyasi tənzimləmə regional təhlükəsizliyin təmini, sülh şəraitinin davamlı və əbədi olmasına hədəflənib. Əlbəttə ki, söhbət Azərbaycan ilə Ermənistan arasında bağlanacaq sülh müqaviləsindən gedir. Bu sülh iki ölkə arasındakı münasibətlərə aydınlıq gətirməklə yanaşı, regional əlaqələrin inkişafına da töhfə verəcək. Bu aydın məsələdir ki, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülhün imzalanması regiona daha çox beynəlxalq diqqəti cəlb edəcək - bu həm, investisiya baxımından, həm də global təhlükəsizlik parametrləri üzrə mühüm dividentlər yaradır.

Sülh üçün isə şərtlər bəllidir - Azər-

baycan Ermənistanın ölkəmizə qarşı rəsmi torpaq iddiasından geri çəkilməsini istəyir. Başqa sözlə, Ermənistan Konstitusiyasında yer alan məlum preambulanın çıxarılması vacib şərt kimi meydana çıxır. Əslində bizim istəyimiz normal hüquqi montaqə söykənir - bir dövlətin digəri ilə sülh bağlaması üçün torpaq iddiasından geri çəkilməsi lazımdır ki, Ermənistan bu addımı atsın. İran Prezidentinin televiziya müsahibəsində də səsləndirilən ki, problemın kökündə torpaq iddiası dayanır - Pezeşkiyan bildirib ki, biz ölkələrin ərazi bütövlüyünü dəstəkləyirik ona hörmətlə yanaşmalıyıq: “Biz çalışırıq ki, hər iki tərəf qonşuluq prinsipləri əsasında dinc yaşasınlar”.

İran ilə Azərbaycan arasında nəqliyyat və daşımaçılıq imkanları...

Mühüm tarixi bağlılığı olan ölkələr müasir dövrdə əlaqələrini həm də yeni çağırışlar əsasında yaradır, inkişaf etdirir. Xüsusilə, iqtisadi platformada iki dövlət arasında əsaslı razılaşmalar mövcuddur, bir sıra yeni layihələr həyata keçirilib. Nəqliyyat sahəsində reallaşdırılan birgə layihələr əməkdaşlığa əsaslı nümunə sayıla bilər - hər iki ölkə Şimal-Cənub Dəhlizi marşrutu üzrə öz səylərini birləşdirməkdə qərarlıdır. Yaxın 10 il ərzində Asiya ilə Avropa arasındakı ticarət dövriyyəsinin həcminin bir neçə dəfə artması gözlənilir ki, burada da məhz Şimal-Cənub dəhlizi üzrə daşımalarından əldə olunacaq gəlirlər də diqqəti cəlb edir - iki qitə arasında daşımaq yüklərin 15 faizi bu dəhliz vasitəsilə həyata keçirilsə, Azərbaycanla İran külli miqdarda gəlir əldə etmək imkanı qazanacaqlar. Hazırda iki dost ölkə Şimal-Cənub Dəhlizinin funksionallığını artırılmasına böyük səy göstərirlər. Azərbaycan öz ərazisi üzrə marşrut istiqamətində böyük infrastruktur layihələri həyata keçirib. Bakı Beynəlxalq Ticarət Limanının yüksəlmə qabiliyyətinin artırılması ilə yanaşı, Ələt-Astara avto-

mobil yolu yenidən qurulub. İran Astarası ilə Azərbaycan Astarası arasında yeni dəmir yolu körpüsü tikilərək istifadəyə verilib, Astaraqay üzərində yeni avtomobil körpüsünün tikintisi artıq başa çatıb.

Eyni zamanda, Ağbəd istiqamətində yeni avtomobil körpüsü tikilir. Qeyd edək ki, bir neçə gün öncə Azərbaycanın Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və İranın yol və şəhərsalma naziri Fərzanə Sadiq Ağbəd körpüsünə, Horadiz-Ağbəd dəmir yolu tikintisinə birgə baxış keçiriblər. Məlumatla görə, səfər zamanı Ağbəd körpüsünün 2026-cı ilin əvvəllərində istifadəyə verilməsi və onun istismarının asanlaşdırılması istiqamətində planlar nəzərdən keçirilib. 2021-ci ilin fevral ayında təməli qoyulan Horadiz-Ağbəd dəmir yolu xəttinin ox üzrə uzunluğu 110,4 km təşkil edir. Layihə çərçivəsində 9 stansiyanın (Horadiz, Mərcanlı, Mahmudlu, Soltanlı, Qumlaq, Həkəri, Mincivan, Bartaz, Ağbəd), 3 ədəd tunel, 41 ədəd körpü, 3 ədəd qalereya, 7 ədəd yolötürücü və ümumilikdə isə 500-ə yaxın süni mühəndisi qurğunun tikintisi planlaşdırılır. Qeyd edək ki, bu kör-

pü təkcə Azərbaycanın əsas hissəsini onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirən körpü deyil, bu, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin bir parçasıdır. Körpü Şimal-Cənub Dəhlizi ilə yanaşı, həm də, Şərq-Qərb Nəqliyyat dəhlizlərinin bir hissəsi olacaq. Bütövlükdə, Ağbəd yolu regionları birləşdirən əsas nəqliyyat-tranzit bağlantılarından birinə çevriləcək. Buradan Türkiyəyə və İran vasitəsilə Fars körfəzinə yüklərin daşınması həyata keçiriləcək. Qarşıdan gələn dövrdə dəmir yolunun da çəkilməsi nəzərdə tutulur. Prezident Pezeşkiyan müsahibəsində bu məsələyə də toxunaraq deyib ki, İran torpaqları vasitəsilə Azərbaycan-Naxçıvan arasında əlaqənin yaradılmasında heç bir problem olmayacaq. O bildirib ki, yollar cəmiyyətlər və dövlətlər arasında əlaqə və həyat anlamını özündə əks etdirir: “Yolun çəkilməsinə gəldikdə işlər gedir və çalışırıq ki, yolu daha təhlükəsiz və daha yaxşı yekunlaşdıraq. Baxışlar keçirilib və layihənin inkişafını dəyərləndirirlər. Ümid edirik ki, bu yol vasitəsilə Naxçıvan ilə Azərbaycanın əsas hissəsi arasında əlaqə təhlükəsiz formada yaradılacaq”.

Bəzilərini ölçülməmiş hərəkətləri...

Azərbaycan hər zaman bölgədə əməkdaşlığın inkişafı üçün mühüm platformalar yaradıb - xüsusilə, təhlükəsizlik məsələsində həssas davranış nümayiş etdirərək əməkdaşlığın inkişafında maraqlı olduğunu göstərib. Qarşılığında eyni münasibətin və davranışın ölkəmizə qarşı sərgilənməsi təbii arzu olaraq meydana çıxır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə qarşı edilən terror hücumu ötən dövr ərzində ölkəmizin xüsusi diqqətində və nəzarətində saxlanılmışdı. Terror aktını həyata keçirən şəxsin zərərsizləşdirilməsi, qanun qarşısında məsuliyyət daşıması, layiq olduğu cəzaya məhkum edilməsi ilə yanaşı, gələcək siyasi-diplomatik fəaliyyətin daha təhlükəsiz şəraitdə inkişafı da mühüm prioritetlərdən sayılırdı.

Paralel olaraq zaman-zaman Azərbaycan

canın əleyhinə səslənən bəzi əsassız fikirlər də ortaya çıxır ki, bu da qarşılıqlı münasibətlərdə mənfi notlar yaradır - İran Prezidenti bununla bağlı fikirlərini ifadə edəndə bildirib ki, bütün ölkələrdə bəziləri danışmamalı olduqları sözləri danışsınlar və çərçivələri pozurlar: “Bizim ölkəmizdə həttə bəziləri bizim özümüzü də qəbul etmirlər. Biz siyasi-ictimai elita daima çalışmalıyıq ki, bəzilərini ölçülməmiş hərəkətləri yuxarılara təsir etməsin. Biz bəzilərini hansı ki, bizim əlaqələrimizə xələl gətirmək istəyirlər, təsirinə düşməməliyik. Azərbaycandakı bacı-qardaşlarımıza sevgi bəsləyirlər, onları sevirik. Onları özümüzündən hesab edirik. Bütün özizlərimizə başıucalıq və müvəffəqiyyət arzu edirik”.

P.İSMAYILOV

Asiya Bankının yeni Tərəfdaşlıq Strategiyası

Dünyanın ən güclü maliyyə institutlarından biri olan, Asiya və Sakit Okean regionunda inkişaf proqramlarının maliyyələşdirilməsində əsas donor sayılan Asiya İnkişaf Bankı (AİB) Azərbaycanla əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirmək niyyətindədir. Kapital portfelinin böyük bir hissəsi Çinin maliyyəsi ilə formalaşan bu institut ölkəmizdə infrastruktur, nəqliyyat, su təchizatı və enerji, maliyyə, təhsil və səhiyyə sektorlarında müx-

Bank ölkəmizdə “yaşıl layihələrdə” əsas donor olacaq

təlif layihələrin maliyyələşdirilməsində ön etibarlı və dayanıqlı maliyyə təchizatçısı kimi tanınır. Bank növbəti mərhələdə ölkəmizdə digər layihələrdə də dayanıqlı maliyyə dəstəkçisi olacağını bəyan edib.

Azərbaycanın maliyyə naziri, AİB-nin Rəhbərlər Şurasının üzvü Sahil Babayevin bankın Direktorlar Şurasının

Azərbaycan üzrə icraçı direktoru, xanım Rachel Thompsonla görüşündə 2025-2029-cu illərə dair Ölkə Tərəfdaşlığı Strategiyası, gələcək kreditləşdirmə proqramları ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Görüş zamanı, gələcək əməkdaşlıq istiqamətləri, o cümlədən Bakı metrosunun genişləndirilməsi, Bakı şəhəri və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrast-

rukturunun, içməli su təchizatının, su tikilirlərinin azaldılması və yağış sularının idarə edilməsi sahələrində həyata keçiriləcək layihələrdə, eləcə də dəmir yolu infrastrukturunun modernləşdirilməsi sahəsində əməkdaşlıq imkanları nəzərdən keçirilib.

AİB-nin Azərbaycandakı daimi nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Sunniya

Durrani-Camal ilə keçirilən görüşdə isə nazir Sahil Babayev bankın Azərbaycan-dakı nümayəndəliyinin ölkəmizin ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək və əməkdaşlığı əlaqələndirmək sahəsindəki rolunu yüksək qiymətləndirib. Durrani-Camal AİB-nin mühüm və etibarlı tərəfdaşı kimi Azərbaycanla bundan sonra da əməkdaşlığı genişləndirməyə, ölkənin inkişaf prioritetlərini dəstəkləməyə hazır olduğunu bildirib.

25 illik maliyyə etimadına söykənən əməkdaşlıq...

Asiya Bankı 25 ilə yaxındır ki, ölkəmizdə infrastruktur, nəqliyyat, su təchizatı və enerji, maliyyə, təhsil və səhiyyə sektorlarında müxtəlif layihələrin maliyyələşdirilməsində ən yaxın tərəfdaş kimi təmsil olunmaqdadır. 2024-cü il 1 aprel tarixinə Asiya İnkişaf Bankı ilə Azərbaycan arasında həyata keçirilən əməkdaşlıq çərçivəsində 4,2 milyard dollar həcmində maliyyələşdirmə proqramları həyata ke-

çirilib. Həmin layihələr sırasında dəmir yolu infrastrukturunun müasirləşdirilməsi də xüsusi yer tutur. AİB Sumqayıt-Yalama dəmir yolu xəttinin yenidən qurulması layihəsinin maliyyələşdirilməsi üçün ölkəmizə 150 milyon dollar kredit ayrılıb, layihənin başa çatdırılması üçün əlavə tələb olunan 131,5 milyon dollar məbləğində maliyyələşməni təmin edib. Bununla yanaşı, dəmir yolu sektorunun

maliyyə davamlılığının artırılması üzrə həyata keçirilən islahatların dəstəklənməsi məqsədilə 2017-ci

ildə bank tərəfindən “Dəmir yolu sektorunun inkişafı proqramı” çərçivəsində 250 milyon dollar məbləğində kredit vəsaitləri ayrılıb.

da yeni hədəf və layihələr sırasında AİB-in müasir nəqliyyat qovşaqlarının maliyyələşdirilməsində əsas maliyyə dayağı olacağı diqqətə çatdırılıb.

AİB “Maneəsiz Rəqəmsal Dəhliz”i maliyyələşdirir

AİB son dövrlərdə Orta Dəhlizin maliyyə donoru kimi də aktiv fəaliyyət göstərir. Bank həmin nəqliyyat ekosisteminin altmodeli olan vahid multimodal xidmət - Rəqəmsal Ticarət Koridorunun (Digital Trade Corridor) yaradılmasını maliyyələşdirir ki, bu da “Avrasiya Nəqliyyat Marşrutu”nun rəqəmsallaşdırılması və “Maneəsiz Rəqəmsal Dəhliz” sisteminin qurulmasında mühüm rol oynamaqdadır. Asiya Bankının kapital portfelinin böyük bir hissəsinin

Çinin maliyyə donorluğu əsasında formalaşmasını nəzərə alsaq “Bir kəmə, bir yol”un müəllifi kimi rəsmi Pekinin Orta Dəhlizdəki rəqəmsal infrastrukturaların müasirləşməsinə böyük marağını başa düşmək mümkündür. Bu baxımdan AİB-in dəhliz üzərində yerləşən ölkələrə, o cümlədən Azərbaycana dəmir yollarının rəqəmsallaşmasına dəstəyi də prioritet təşkil edir.

Asiya Bankı tərəfindən Azərbaycanın nəqliyyat sektoruna və dəmir yolunun rəqəmsallaşdırılmasına verilən maliyyə dəstəyi ölkəmizin global tranzitdə daha münasir infrastrukturlarının inkişafına səbəb olacaq. Bu isə nəticədə Orta Dəhliz konsepsiyasının prioritetlərindən birinin - rəqəmsallaşmanın genişlənməsinə imkan yaradacaq.

E. CƏFƏRLİ

2025-2029-cu illərə dair yeni prioritetlər

2025-2029-cu illər ərzində AİB-lə Azərbaycan Respublikası arasında əməkdaşlıq əsasən bərpaulunan enerji və “yaşıl nəqliyyat” sahələrini əhatə edəcək. Bu istiqamətdə, AİB tərəfindən növbəti illər ərzində regional nəqliyyat sistemləri vasitəsilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi, habelə “Şimal-Cənub” və Orta Dəhliz çərçivəsində dəmir yolu sektorunda nəzərdə tutulan işlərin tamamlanması və

Bakı şəhərində mobilliyin artırılmasında hökumətə dəstək verilməsi nəzərdə tutulur.

Asiya İnkişaf Bankının prezidenti Masatsugu Asakava ötən il ölkəmizə səfəri çərçivəsində hökumət üzvləri ilə görüşdə faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin davam etdirilməsi və yeni sahənin açılması üçün yaxşı imkanları yarandığını vurğulayıb. M.Asakava tərəfindən qarşı-

İqtisadi inkişafa və sosial rifaha töhfə...

Sahibkarlıq sektoru inkişafda lokomotiv rolunu oynamaqdadır

Sahibkarlıq sektoru dövlətin iqtisadi şaxələndirmə, dayanıqlı iqtisadiyyat hədəflərini dəstəkləyir və iqtisadi inkişaf üçün lokomotiv rolunu oynamaqdadır. Bu sahənin inkişaf etdirilməsi dövlətin yürütdüyü iqtisadi

strategiyanın əsas hədəflərindən biri kimi ortamüddətli və uzunmüddətli dövrdə diqqətdə saxlanılacaq. Bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov “Konstitusiya

və Suverenlik: Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı” mövzusunda keçirilən konfransda bildirib. Qeyd edib ki, hazırda ölkə iqtisadiyyatında yeni dövr başlayıb və iqtisadi inkişafın lokomotivi olan qeyri-dövlət sektoru öz

dayanıqlılığını möhkəmləndirməkdədir. Bu bölmə iqtisadi inkişafa töhfə verməklə yanaşı, sosial rifahın yüksəlməsində də əhəmiyyətli rol oynayır. Hazırda qeyri-dövlət sektorunun əməkhaqqı fondunda payı 51 faiz,

məşğul əhalinin strukturunda payı 79,1 faiz, yeni yaradılan iş yerlərində payı 91,6 faiz təşkil edir. Bu, sahibkarlıq sektorunun sosial inkişafa töhfəsinin statistik rəqəmlərdə konkret ifadəsidir.

Dövlət-özel sektor tərəfdaşlığı səmərəli platformaya çevrilib

A.Əmiraslanov əlavə edib ki, ölkəmizdə dövlət-özel tərəfdaşlığı mexanizminin tətbiqinə başlanılması dövlətin sahibkarları tərəf-müqabili kimi dəyərləndirməsindən, onlara güvənməsindən irəli gəlir. Bu dinamika və etibarlı tərəfdaşlıq hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası prosesində də özünü göstərir, bu bölgədə sahibkarlıq fəaliyyəti sürətlə inkişaf edir. Sahibkarların qarşılaşdığı problemlərin çevik həlli üçün yaradılmış əsas mexanizmlərdən biri kimi Əməkdaşlıq şuraları dövlət-özel dialoqunun ən səmərəli platformalarından birinə çevrilib. Şura həm iqtisadi inkişafda, həm də sosial problemlərin həllində birgə addımlar öz bəhrəsini verir.

Dövlət-özel sektor əməkdaşlığı dövlətin investisiya gücünə əlavə güc qatır, qeyri-neft sektorunun inkişafına töhfə verir. Bu tərəfdaşlıq qanunun aliliyi, azad rəqabətin qorunması, şəffaflıq və səmərəliliyin artırılması prinsiplərinin də möhkəmlənməsinə səbəb olur. Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə də dövlət-özel tərəfdaşlığı çərçivəsində bir sıra layihələrin icrası genişlənməkdədir. “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı” çərçivəsində bir sıra infrastrukturların yaradılmasında dövlət investisiya proqramlarının vəsaitləri ilə yanaşı, özel bölmə-

nin sərmayələrinin cəlb edilməsi və birgə maliyyə təşəbbüsünün dəstəklənməsi ilə bağlı tədbirlər müəyyən-

ləşib və həmin plan üzrə əhəmiyyətli layihələr icra olunmaqdadır. Xüsusilə də “yaşıl enerji” zonası elan edilmiş bu ərazilərdə enerji təchizatı infrastrukturunun qurulması, bərpa olunan enerji mənbələri hesabına elektrik enerjisinin istehsalı, “yaşıl texnologiyalar”ın tətbiqi üzrə dövlət-özel sektor tərəfdaşlığının təşviqi xüsusi yer tutur.

Biznes icmasının azad ərazilərdə payı artır

Sahibkarlığın inkişafı son illərdə azad ərazilərdə həyata keçirilən layihələrin təmsalında özünü daha aydın biruzə verir, biznes icması bu bölgədə xüsusi fəallıq ruhunda kiçik və iri la-

yihələrdə yer almağa çalışır. İqtisadiyyat nazirinin müavini Elnur Əliyevin sözlərinə görə, ölkəmizdə sahibkarlıq sektorunun payında azad ərazilərdə yeni qeydə alınan biznes subyektlərinin dinamikası ümidvericidir. Hazırda ölkədə 1,4 milyondan çox fərdi sahibkar qeydiyyatda alınıb, onların 212 mindən çoxu hüquqi şəxs statusuna malik sahibkar-

canlanmanın sürətləndirilməsinə təkan verir. Qeyd edək ki, azad ərazilərdə uçotda olan və fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətinə mənfəət (gəlir), əmlak, torpaq və sadələşdirilmiş vergidən azad olunub ki, bu

lıq subyektdir. Ümumilikdə, 2020-2024-cü illər ərzində respublikamızın müxtəlif bölgələrində fəaliyyət göstərən sənaye zonalarında investisiya portfelini 1 milyard manatdan çox olan 96 sahibkarlıq subyekti yaradılıb. Sahibkarlığın inkişafında sənaye sektorunda çalışan biznes və rezidentlərin fəaliyyəti xüsusi aktivliyi ilə seçilir, sənaye sahibkarlığı hazırda azad edilmiş ərazilərdə daha da genişlənir. Ölkədə sənaye parkları arasında potensial imkanlarına görə fərqlənən Ağdam Sənaye Parkı ikinci yerdə qərarlaşmaqla sənaye quruculuğuna böyük töhfə verir.

Sahibkarlardan 2000-dən çox müraciət daxil olub

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə həm yerli, həm də xarici investorların marağı böyükdür. İndiyə qədər həmin ərazilərdə biznes qurmaq, investisiya yatırmaq istəyən sahibkarlardan 2000-dən çox müraciət daxil olub. İqtisadi güzəşt və stimullar isə bu ərazilərdə iqtisadi

amil həmin bölgəyə xüsusi axınları sürətləndirməkdədir. Azad edilmiş ərazilərdə çalışan işçilər 2023-cü ildən etibarən sosial güzəştlərlə də əhatə olunub. Belə ki, “Sosial sığorta haqqında” Qanuna dəyişikliklər layihəsinə əsasən, 2023-cü ildən etibarən işğaldan

azad edilmiş ərazilərdə qeyri-dövlət və qeyri-neft-qaz sektorunda çalışan şəxslərin aylıq gəlir və maaşları 10 il müddətində məcburi dövlət sosial sığorta haqlarından azad olunublar. Bu da bölgəyə marağın artmasında mühüm amildən biridir. Həmin ərazilərdə işləyənlər üçün həm də birdəfəlik ödənişlər də verilir. “Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” qanun layihəsinə dəyişikliklərə əsasən, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə işləyən orta ixtisas və ali təhsili olan mütəxəssislər bu güzəştə əldə edirlər. Bu güzəştlər son noticədə azad edilmiş ərazilərdə istehsal, emal, ticarət və xidmət infrastrukturunun yaradılması, yeni texnologiyaların tətbiqi, investisiya layihələrinin həyata keçirilməsini stimullaşdıracaq, sərmayə bumunu təmin edəcək.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Ermənistanı məyus etdi

Ermənistan və havadarları cinayətkarların məhkəmə proseslərini poza bilməyəcək

Azərbaycan dövlətinə və xalqına qarşı cinayət törətmiş bir qrup erməni əsilli şəxslərin Bakıda məhkəməsi davam edir.

Məhkəmə prosesi şəffaf keçirilir. Nə qədər absurd olsa da, həm Ermənistan, həm də xaricdəki erməni lobbisi bu məsələ ilə

bağlı dezinformasiya yayır, konkret cinayətlərdə ittiham olunan şəxslərin mühakimədən yayınmalarını üçün fərqli yollara əl atır.

lar. Məqsəd isə Azərbaycana beynəlxalq təzyiq göstərmək və bəlkə bu təzyiq yolu ilə onların azad edilməsinə çalışmaqdır.

Amma bütün bunlar əbəsdir. Çünki bu gün güclü Azərbaycanla təzyiq dili ilə danışmaq mümkün deyil.

Vardanyandan sonra...

Xaricdəki məlum dairələr xüsusilə, Ruben Vardanyanın milyardlarından yararlanmaq üçün daha çox onun “müdafiəsi” üçün canfəşanlıq edirlər. Amma ilk olaraq BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının Əsassız Həbslər üzrə İşçi Qrupu Ruben Vardanyan işi ilə bağlı Ermənistan tərəfinin iddialarını rədd etdi. Qurumun martın 13-də dərc edilmiş rəyində qeyd olunub ki, Vardanyan Azərbaycan Respublikası tərəfindən bir sıra şəxslərin ölümündə və genişmiqyaslı dağıntılar törədilməsində, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində, qeyri-qanuni silahlı birləşmələr yaradılmasında və s. cinayətlərdə ittiham olunur və məhz bu ittihamlar əsasında həbs olunub.

BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının Əsassız Həbslər üzrə İşçi Qrupundan sonra Haaqa şəhərində yerləşən Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi də Ermənistanı və onun havadarlarını məyus edib. Belə ki, aprelin 25-də Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində, eləcə də 2020-ci il Vətən müharibəsi zamanı və ondan sonra törədilmiş cinayətlərlə bağlı hazırda Bakı Hərbi Məhkəməsi tərəfindən mühakiməsi davam etdirilən Ruben Vardanyanla və digər 15 erməni əsilli şəxsə rəf-

Bununla yanaşı, onun öz haqlarını müdafiə etməsi və bu çərçivədə bəyanatlar verməsi səbəbindən həbs olunduğu barədə Ermənistan tərəfinin iddiaları əsassız sayılıb. İşçi qrupun rəyində bildirilib ki, ifadə və birləşmək azadlıqları mütləq hüquqlar deyil və onlar xüsusilə milli

Ermənistanın iddiaları yenə rədd edilib

tar ilə bağlı Ermənistanın bir sıra iddialarını rədd edib. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən verilən məlumata görə, irqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın tətbiqi

ilə bağlı iş üzrə Azərbaycan tərəfinin cavabını və əlaqədar sübutları nəzərdən keçirən məhkəmə əlavə məlumat istəməyə və məhbushların saxlanması şəraitinə bağlı müstəqil araşdırma və ya ekspert rəyi tələb etməyə qərar verib.

XİN: Əsassız tələblər nəticə verməyəcək

“Məlumdur ki, məhkəməsi həyata keçirilən erməni əsilli şəxslərlə Azərbaycanın və beynəlxalq hüququn bütün tətbiq olunan standartlarına uyğun rəftar edilir və onlara

nə, ictimai təhlükəsizliyinə və ictimai asayişinə ciddi təhdidlərlə bağlı cinayət ittihamları əsasında həbsdə saxlanıldığını təsdiq edən son rəyinə də müvafiqdir. Bu qərar Ermənistanın davam edən məhkəmə proseslərini pozmağa və diqqəti əvvəllər işğal olunmuş ərazilərdə Ermənistanın qanunsuz şəkildə yaradılmış rejiminin qeyri-qanuni hərəkətlərindən yayındırmağa yönəlmiş əsassız tələblərinin heç bir nəticə verməyəcəyini bir daha nümayiş etdirir.

Beləliklə, saxta məlumatlar və yalan ittihamlar ilə dolu olan bu iddialar Azərbaycanın suverenliyini şübhə altına almaq, erməni separatçılarının və müharibə canilərinin xalqımıza qarşı törətdiyi cinayətləri gizlətmək cəhdindən başqa bir şey deyil. Beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etmiş Azərbaycanın ağır cinayətlər, o cümlədən separatizm cinayətləri, sühl və insanlıq əleyhinə, müharibə cinayətləri, terror aktları törətmiş şəxsləri məsuliyyətə cəlb etməyə tam qanuni hüququ var. Ən əsası, müharibə canilərinin cəzasız qaldığı dövr artıq başa çatıb. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin qərarı da bu reallığı təsdiqləyir.

Nardar BAYRAMLI

İnsan hüquqlarının müdafiəsində...

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Cəmiyyətin inkişafına tokan verən əsas amillərdən biri vətəndaşların sosial və siyasi fəallığıdır. Azərbaycan Konstitusiyasının birinci maddəsində qeyd olunub ki, hakimiyyətin mənbəyi xalqdır. Bu, o deməkdir ki, xalq təkə hakimiyyəti formalaşdırmır, həm də

dövlətin və millətin inkişaf etməsində əsas söz sahibidir. Ona görə də dövlətimiz inkişaf etdikcə, Azərbaycan xalqı da irəliləyir. Məhz bugünkü böyük uğurlarımızın mayasında xalq-hakimiyyət birliyi olması da təsadüf deyil.

Azərbaycanın dövlət siyasətində insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına xüsusi önəm verilir. Bu sahədə aparılmış əsaslı hüquqi islahatlar bütövlükdə cəmiyyətin və dövlətin inkişafında əvəzsiz rol oynayır. Belə ki, milli insan hüquqları standartlarının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması məqsədilə görülmə bütün tədbirlər, qəbul edilmiş normativ-hüquqi aktlar, verilmiş fərman və sərəncamlardan irəliləyən məsələlər mərhələli şəkildə həyata keçirilir. Bundan başqa, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin demokratizm və humanizm prinsiplərinə uyğun formada təşkilinə istiqamət verilir.

Bu gün qürurla deyə bilərik Azərbaycan hər bir sahənin davamlı və dayanıqlı inkişafı üçün dövlət proqramları qəbul edilib. Vətəndaş cəmiyyətinin normal inkişafı üçün zəruri addımlar atılır.

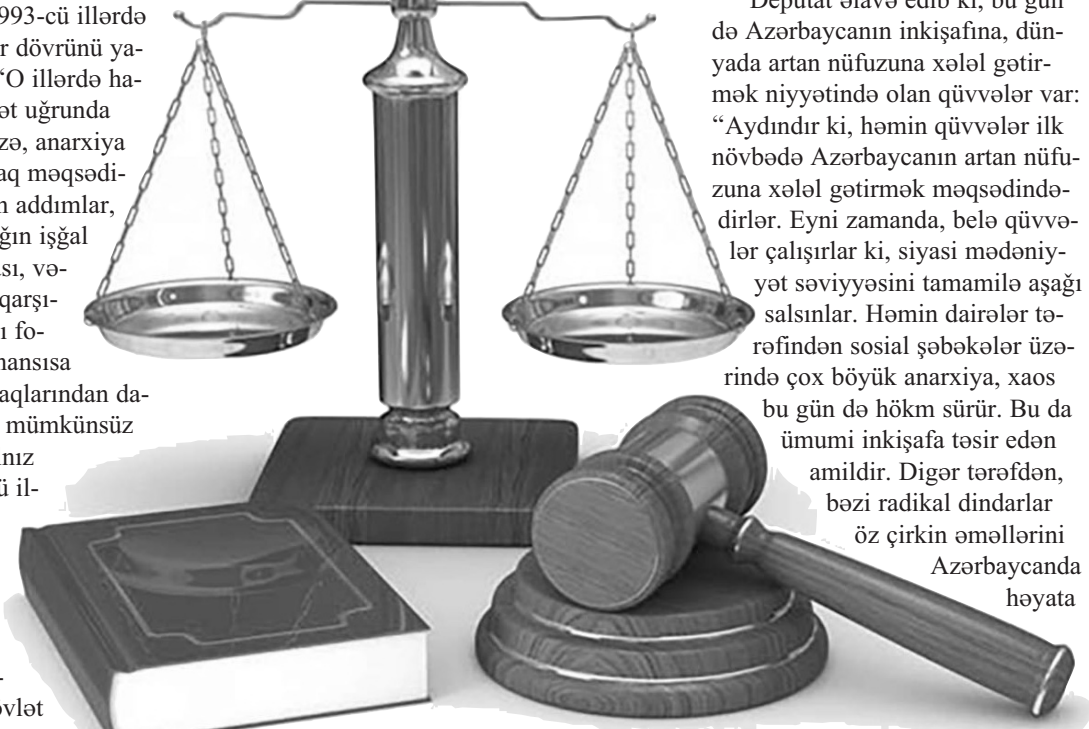
Azərbaycan dünya üçün nümunəyə çevrilib

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamal

Mühüm işlər həyata keçirilir

Cəfərov “Yeni Azərbaycan”a açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ilk illərdə, xüsusilə də 1991-1993-cü illərdə çox ağır dövrünü yaşayıb: “O illərdə hakimiyyət uğrunda mübarizə, anarxiya yaratmaq məqsədilə atılan addımlar, Qarabağın işğal olunması, vətəndaş qarşıdurması fonunda hansısa insan haqlarından danışmaq mümkün idi. Yalnız 1993-cü ildən sonra dövlət hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Azərbaycan dünyaya inteqrasiya etməyə başladı, beynəlxalq sazişlər imzaladı, öhdəliklər götürdü. Ondan sonrakı dövrdə insan

hüquq və azadlıqları istiqamətində, siyasi mədəniyyətin formalaşmasında ciddi addımlar atıldı.

Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2003-cü ildən bu sahə daha da inkişaf etdirildi. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın bu sahədə inkişaf mərhələsi dünya üçün nümunəyə

çevrilib”.

Cəmiyyət olaraq bu qüvvələri təcrid etməliyə

Deputat əlavə edib ki, bu gün də Azərbaycanın inkişafına, dünyada artan nüfuzuna xələl gətirmək niyyətində olan qüvvələr var: “Aydındır ki, həmin qüvvələr ilk növbədə Azərbaycanın artan nüfuzuna xələl gətirmək məqsədindədir. Eyni zamanda, belə qüvvələr çalışır ki, siyasi mədəniyyət səviyyəsini tamamilə aşağı salsınlar. Həmin dairələr tərəfindən sosial şəbəkələr üzərində çox böyük anarxiya, xaos bu gün də hökm sürür. Bu da ümumi inkişafa təsir edən amildir. Digər tərəfdən, bəzi radikal dindarlar öz çirkin əməllərini Azərbaycanda həyata

keçirmək üçün din pərdəsi arxasında gizlənərək siyasi mədəniyyət səviyyəsini aşağı salmağa cəhdlər edirlər. Bütün bunların fonunda biz cəmiyyət olaraq

belə şəxsləri tamamilə təcrid etməliyik. Onların qarşısını yalnız həmrəyliyimiz, birliyimiz, ölkə başçısının ətrafında sıx birləşməklə almaliyiq. Belə olan halda Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqlarının qorunması, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində inkişaf daha da sürətlənəcək”.

Vətəndaş cəmiyyəti bərqərar olub!

Deputat ölkəmizdəki məhkəmələrdə insan hüquqlarının müdafiəsi və insan azadlığının bərqərar olması üçün mühüm işlərin görülməsindən də söz açıb: “Son illər vəkiliyyət institutu özünün inkişaf dövrünü yaşamaqdadır. Vekillərin sayının artırılması, vəkiliyyət bürolarının yaradılması, vəkiliyin ölçətan olması da bu yöndə inkişafı təsdiq edən əsas faktorlardan biridir. Bununla yanaşı Azərbaycanda elektron məhkəmələrin yaradılması üçün də mühüm işlər həyata keçirilir.

Ümumiyyətlə, hüquqi dövlətlərdə ən əsas qaydalardan biri insan və vətəndaş azadlıqlarıdır. Bunları sadaladığımız zaman hamının qanun və məhkəmə qarşısında bərabərliyi, vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar olmasını da unutmamalıyıq”.

Yeganə

Bəndər Abbasda partlayış - faktlar və fərziyyələr...

Aprelin 26-da İranın Bəndər Abbas şəhərinin Şəhid Rəcəi limanında güclü partlayış baş verib. Son məlumatlara görə, hadisə nəticəsində 40 nəfər həlak olub, 1200-dən çox şəxs isə ağır bədən

lax olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün İran xalqına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, xəsəret alanlara şəfa diləyirəm”.

diyi bir zamanda baş verməsini təsadüf hesab etmirlər. Bəziləri bunu məqsədyönlü şəkildə törədilmiş terror aktı hesab edirlər.

Məsələ ilə bağlı Yaxın Şərq üzrə ekspert Vüqar Zifəroğlu “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, hadisənin səbəblərinin araşdırılması istiqamətində görülməli işlər çox zaman aparacaq. “Rəsmi versiyaya görə, Bəndər Abbasdakı Şəhid Rəcəi limanında partlayışa ballistik raketlər üçün bərk yanacaq istehsalı komponenti ilə düzgün davranılmaması səbəb olub. Eyni zamanda bu ilin yanvarında Qərb mediasında yayılan məlumatlarda bildirilir ki, ballistik raket yanacağının istehsalı üçün

xəsəretləri alıb. İran KİV-inin məlumatlarında qeyd olunur ki, partlayışın səbəbi limandakı təhlükəli maddələr və kimyəvi materialların saxlandığı anbarda baş verən yanğın olub. Hadisəyə şahid olan yerli sakinlər bildirirlər ki, partlayışın dalğası çox güclü olub və limandakı əksər binalara, eləcə də avtomobillərə ciddi ziyan dəyib. Demək olar ki, şəhərdə zərərçəkənlərin sayı çox olduğuna görə transfüziya mərkəzində təcili qan toplanması həyata keçirilib. İran hökumətinin sözcüsü Fatemeh Mohacerani yerli mətbuatı bildirib ki, limanda yanğına qarşı mübarizə hələ davam edir və yanğının söndürülməsi istiqamətində zəruri tədbirlər görülməkdədir. Hadisəyə İran Prezidenti Məsud Pezeşkian da münasibət bildirib - İranın dövlət rəhbəri aprelin 27-də Tehrandakı keçirilən Üçüncü İran-Afrika Əməkdaşlıq Sammitində çıxış zamanı bəyan edib ki, hökumətin aidiyyətli orqanlarına Şəhid Rəcəi limanında partlayışın səbəblərini ciddi şəkildə araşdırmaq üçün lazımı göstərişlər verilib. Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev Bəndər Abbas limanında baş verən hadisəyə görə Məsud Pezeşkiana başsağlığı verib: “Bəndər Abbas şəhərindəki Şəhid Rəcəi limanında baş vermiş partlayış nəticəsində insan tələfatı və çox sayda yaralı barədə xəbər bizi son dərəcə kədərləndirdi. Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, hə-

Son hadisə terror aktıdır?

Qərb KİV-ləri qeyd edirlər ki, Şəhid Rəcəi limanında baş verən partlayış əsas səbəb Çindən gətirilən ammonium perklorat (NH4ClO4) kimyəvi maddəsi olub. “Associate Press”in məlumatına görə, ammonium perklorat raket yanacağının istehsalında istifadə üçün nəzərdə tutulub və İsrailin oktyabr ayında İrana qarşı həyata keçirdiyi hücumların ardından İranın raket ehtiyatlarını artırmaq məqsədilə ölkəyə gətirilib. Britaniyanın global təhlükəsizlik analitik institutu - “Ambrey” “Associate Press”ə hadisə ilə bağlı şərhində bildirib ki, partlayışın baş verməsinə səbəb raket yanacağının düzgün idarə olunmaması olub. Amma İran hakimiyyətinin bəzi rəsmiləri Bəndər Abbasdakı böyük partlayışda ABŞ və İsrailin ələlin olduğunu iddia edirlər. Ekspertlər də son hadisənin ABŞ ilə İran arasında Oman vasitəsilə nüvə proqramı üzrə danışıqların get-

əsas komponentlərdən biri olan yüzlərlə ton ammonium perklorat Çindən İrana çatdırılıb. İran hakimiyyəti isə bu məlumatı rəsmən təkzib etmişdi. İranın Hörmüz boğazında mühüm liman şəhəri olan Bəndər Aftab neft emalı zavodu və donanma bazası da var”. Partlayışın terror aktı olub-olmamasına gəlincə, V.Zifəroğlu deyib ki, bu, uzun araşdırmalardan sonra məlum olacaq: “Nəzərə almaq lazımdır ki, bu cür hadisələrin baş verməsində həm yerli, həm də beynəlxalq siyasi və hərbi dairələr maraqlı ola bilər. Bəndər Abbas limanı regionda mühüm ticarət və hərbi nöqtələrdən biridir, buna görə də, hər hansı bir tərəfin bu tip hadisələri təşkil etməsi mümkün versiyadır. Son nəticədə, partlayışın kim tərəfindən törədildiyini və məqsədin nə olduğunu dəqiq müəyyənəlməmək üçün daha çox araşdırma və zaman tələb olunur”.

Yunis ABDULLAYEV

15 dəqiqəlik görüş...

Trump-Zelenski görüşü bu dəfə məhsuldar keçib. Belə ki, aprelin 26-da Vatikanda Papa Fransiskinin dəfn mərasimindən sonra Trump və Zelenski arasında 15 dəqiqəlik görüş baş tutub. “RBC-Ukrayna” agentliyinin məlumatına görə, Trump və Zelenski Mü-

Asif Nərimanlı “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, Trump ilə Zelenski arasında 15 dəqiqəlik görüş münasibətinə nəzərlənənə birbaşa təsir etmək üçün çox az zamandır. Amma...”.

Belə bir görüşlərin müsbət amillərindən biri budur ki, bu, da-

də öz növbəsində Trampa öz mövqeyini çatdırıb. Ukrayna hakimiyyəti çox yaxşı anlayır ki, ABŞ-ın dəstəyi olmadan Rusiya ilə müharibəni davam etdirmək çətin olacaq. Ukrayna az ziyanla bu ağır prosesdən qurtulmaq istəyir. Düzdür, ərazilərinin Rusiyaya

Trump - Zelenski nələri müzakirə ediblər?

qəddəs Pyotr kilsəsində qısa görüş zamanı əsas məqamları müzakirə ediblər. Agentlik, həmçinin bildirib ki, hər iki ölkənin prezidenti danışıqları davam etdirməyə razılaşıblar. Görüş barədə jurnalistlərə məlumat verən Ukrayna Prezidentinin mətbuat katibi Serqey Nikiforov da bunu təsdiqləyib: “Prezidentlər Müqəddəs Pyotr Bazilikasında (Vatikanda) görüşüblər. Görüş təxminən 15 dəqiqə çəkib. Onlar danışıqları davam etdirməyə razılaşıblar. Komandalar görüşün davamının təşkili üzərində işləyirlər”, - deyər S.Nikiforov vurğulayıb. Zelenskinin özü də Tramp ilə görüşünün müsbət keçdiyini bildirib: “Yaxşı görüş baş tutdu. Biz təkbəxtə çoxlu müzakirələr apara bildik. Qaldırılan bütün məsələlər üzrə nəticələrə ümid edirik. Xalqımızın həyatını qorumaq əsas məqsəddir. Tam və qeyd-şərtsiz atəşkəs təklif etdik”. Eyni zamanda Ağ Evin kommunikasiyalar üzrə direktoru Stiven Çun da görüşün çox məhsuldar keçdiyini təsdiqləyib.

Trump Zelenskidən nə tələb edib?

Məsələ ilə bağlı politoloq

nişqlar masasına oturan tərəflərin bir-birinə öz mövqeyini çatdırmaq üçün şərait yaradır. Növbəti Trump-Zelenski görüşü də bu kontekstdə idi. Qısa bir görüşdə Trump və Zelenski bir-birinə öz mövqelərini çatdırıblar. Yekun olaraq, hər iki dövlət rəhbəri danışıqların davam etdirilməsinə razılaşıblar. Sözsüz ki, bu görüşdə Tramp Zelenskini Rusiya ilə danışıqlara getməyə və Vaşinqtonun şərtlərinə razı salmağa çalışıb. Bildiyimiz kimi, Tramp administrasiyasının Rusiya ilə Ukrayna arasında qısa bir zamanda müharibənin dayanması və atəşkəsin elan olunması üçün konkret həll planı var. Bu plana görə, rəsmi Kiyev öz ərazisinin bir hissəsini Rusiyaya güzəştə getməlidir. Təbii ki, bu, de-jure deyil, de-facto səviyyəsində tələb olunur. Tramp Zelenskiyə Ukraynanın düşüüyü mövqə vətəniyyətə başa salıb - o, Zelenskiyə izah edib ki, müharibənin uzunması Ukraynanın imkanlarını tükəndirəcək”.

Zelenski Trampdan nə istəyir?

Politoloq vurğulayıb ki, Ukrayna müharibənin dayanması müqabilində ABŞ-dan təhlükəsizlik zəmanətləri istəyir. “Zelenski

güzəştə gedilməsi Kiyev üçün qırmızı xətdir. Lakin vəziyyət Ukraynanın lehinə deyil. Zelenskinin Trampdan istəyi bu ola bilər ki, ilk növbədə münasibəti tərəfləri arasında atəşkəs elan olunsun və münasibəti dondurulsun, ondan sonra isə uzunmüddətli danışıqlar prosesi başlasın. Bir də Ukraynaya təhlükəsizlik zəmanətləri verilsin”.

Trump Makronu Zelenski ilə görüşəndə niyə kənarlaşdırdı?

“Hesab edirəm ki, bu, iki səbəbdən irəliləyir. Birincisi, Tramp Makrona bununla demək istəyib ki, Rusiya-Ukrayna münasibətinin nizamlanması prosesində əsas vasitəçilik missiyası yalnız ABŞ-a məxsusdur və bu prosesdə digər oyunçuların iştirak etməsinə istəmir, ikincisi isə Makron, eləcə də digər Avropa liderləri Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibənin davam etməsində maraqlıdır. Çünki onlar Avropa İttifaqının da danışıqlar prosesinə cəlb olunmasını istəyirlər. Bu isə ABŞ prezidentinin maraqlarına zərər etmir”.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Xocalıya köç tarixləri

Xocalı sakinlərinin ilk qayıdış sevinci ötən il dekabrın 13-də baş tutmuşdu. Bu zaman 27 ailə - 152 nəfər doğma torpağına qovuşdu. Bundan başqa, Xocalıya 2-ci köç 27 dekabr 2024-cü il (21 ailə - 119

nəfər), 3-cü köç 15 yanvar 2025-ci il (28 ailə - 135 nəfər), 4-cü köç 31 yanvar 2025-ci il (22 ailə - 94 nəfər), 5-ci köç 24 fevral 2025-ci il (22 ailə - 95 nəfər), 6-cı köç 14 mart 2025-ci il (24 ailə - 98 nəfər), 7-ci köç 21 aprel 2025-ci il (21 ailə - 83 nəfər) tarixlərində olub.

Daha 33 ailə...

Ötən gün isə Xocalıya növbəti - 8-ci köç reallaşdı. Bu mərhələdə 33 ailə - 138 nəfər köçürülüb. Respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundan yola salınıb.

Xocalı şəhəri erməni vandalizminin ilk ünvanlarından biri idi. Burada 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə törədilən soyqırımı ermənilərin müharibə cinayətləri sırasında xüsusi amansızlığı ilə fərqlənir. Qeyd olunan tarixdə keçmiş sovet ordusunun 366-cı alayının dəstəyi ilə Xocalıya hücum çəkən ermənilər bir gecənin içində bütün şəhəri yerlə-

yeksan etdilər. Xocalı faciəsi dünya tarixində dinc əhəlinin kütləvi

Xocalıya 8-ci köç! Sakinlərin sayı 913 oldu...

2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixində keçirilən birgünlük antiterror tədbirləri nəticəsində Xocalı, Xocavənd, Xankəndi və Əsgəran şəhərləri separatçılardan təmizlənərək işğaldan azad edilmişdi.

Vaxtilə soyqırımı və dağıntılara məruz qoyulan Xocalının azad olunmasından dərhal sonra bərpasına başlanılması mənəvi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Bir vaxtlar torpağı qanla yoğrulmuş bu doğma yurd yeri indi dövlətin dəstəyi ilə addım-addım, qarış-qarış yenidən dirçəldilir. 32 illik ayrılıqdan sonra ilk dəfə öz doğma ocaqlarına geri dönmə Xocalı sakinləri ölkə başçısının xeyir-duası ilə öz evlərinə qayıdırlar.

8 ailə tamamilə məhv edilib...

bi Yar, Ruanda və Serebrenitsa kimi soyqırımları ilə bir sırada dayanır.

Xocalı soyqırımı zamanı 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq və 70 qoca xüsusi qəddarlıqla öldürülüb, 1275 insan əsir və girov götürülərək işğəncələrə məruz qalıb. Onlardan 150 nəfərin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bugünkü məlum deyil. Qırğın zamanı 487 nəfər müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Həmçinin 8 ailə tamamilə məhv edilib, 130 uşaq valideynlərindən birini, 25 uşaq isə hər iki valideynini itirib.

Ermənilər hər vaxtla Xocalı

faciəsini beynəlxalq ictimaiyyətdən gizlətməyə çalışıblar və müəyyən zaman kəsiyində buna nail olmağı bacarıblar. Ancaq Azərbaycan faciəsinin dünya miqyasında tanınmasına çalışır. Xocalı yalnız bu şəhərin sakinləri üçün deyil, bütün Azərbaycan xalqı üçün müstəsna önəm daşıyır. Antiterror tədbirlərindən sonra Prezident İlham Əliyevin tapşırıqları ilə qısa müddətdə böyük həcmli işlər görüldü, bir sıra layihələr uğurla tamamlandı. Ölkə başçısının da vurğuladığı kimi Xocalı müasir şəhər olacaq!

Yeganə BAYRAMOVA

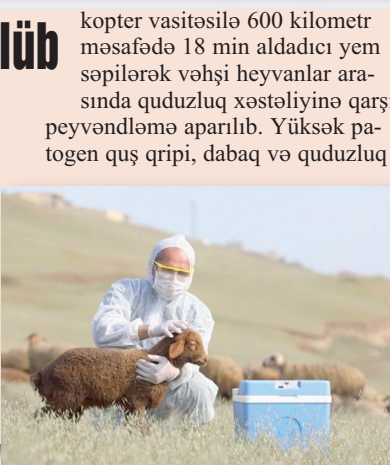
Heyvanların həkimi... Dünya Baytarlıq Günüdür

Onlar köməyə ehtiyacı olan heyvanların müalicəsi ilə məşğul olurlar. Bəzən heyvanların müdafiəyə ehtiyacı insanlardan daha çox olur. Heyvan və quşları müalicə edən həkimlər əlbəttə ki, dördayaqlı və qanadlı xəstələrindən təşəkkür eşitmirlər. Ancaq şübhəsiz ki, heyvanlar da öz xilaskarlarına qarşı insanlar kimi minnətdarlıq hissi keçirirlər.

Hər il dünyanın bir çox ölkəsində aprelin 29-u Beynəlxalq Baytarlıq Günü kimi qeyd edilir. 2000-ci ildə Dünya Baytarlıq Assosiasiyası (WVA) tərəfindən yaradılan bu günün məqsədi dünyada baytarlıq işlərinin müxtəlif aspektlərini vurğulamaq, heyvanların sağlamlığı və rifahının yaxşılaşdırılmasına töhfələr verməkdir.

Mühüm işlər görüldü

Qeyd edək ki, ölkəmizdə də baytar həkimlərin fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilir və baytarlıq sahəsinin inkişafı istiqamətində mühüm işlər həyata keçirilir. Təsəvvüfi deyil ki, heyvan sağlamlığının təmin olunması və baytarlıq nəzarəti sahəsində bir çox uğurlar əldə edilib. Respublikamızın xırdabuynuzlu heyvanların taunu xəstəliyindən azad statusu alması üçün zəruri tədbirlər görüldü. Ölkədə ilk dəfə meşə zolağına helikopter vasitəsilə 600 kilometr məsafədə 18 min aldadıcı yem səpilərək vəhşi heyvanlar arasında quduzluq xəstəliyinə qarşı peyvəndləmə aparılıb. Yüksək patogen quş gripi, dabaq və quduzluq

kimi xüsusi təhlükəli xəstəliklər üzrə böhran vəziyyətinin idarə olunması üçün aidiyyəti qurumlarla birlikdə müəttəmədi qaydada simulyasiya təlimləri keçirilir. Eyni zamanda, baytarlıq nəzarətində olan yüklərin ixracı ilə bağlı ciddi uğurlar əldə edilib. Bundan başqa, baytarlıq preparatlarının qeydiyyatı və idxalı prosedurları, baytarlıq müşahidəçisi sənədlərinin verilməsi prosesləri tam elektronlaşdırılıb. Ölkədə fərdi baytarlıq xidməti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki şəxslərin qeydiyyatına alınması elektron formada həyata keçirilir.

Onu da bildirək ki, Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatı tərəfindən Azərbaycanda baytarlıq sistemlərinin qiymətləndirilməsi missiyası həyata keçirilib. Ölkəmizdə həmin sistemin inkişafı müsbət xarakterizə olunub.

Yeganə BAYRAMOVA

Azərbaycanın uğurlu missiyası

Həmçinin heyvan sağlamlığının təmin edilməsi və baytarlıq nəzarətinin həyata keçirilməsində laboratoriya sisteminin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, bu sahədə əsaslı işlər görüldü. Hazırda ölkə ərazisində heyvan xəstəliklərinin diaqnostikası və müayinəsi üzrə

8 laboratoriya fəaliyyət göstərir. Həmin laboratoriyalar dünyanın ən böyük şirkətləri tərəfindən təşkil olunmuş Beynəlxalq Peşəkarlıq Testlərində müxtəlif xəstəliklər üzrə iştirak edib və uğurlu nəticələr qazanıb.

“Bakcell” ölkəmiqyaslı rebrendinqinin ilk ildönümünü qeyd edir

İnnovasiya və sürət lideri “Bakcell” 2024-cü ildə həyata keçirdiyi strateji və vizual yenilənmə ilə bu gün rebrendinqinin ilk ildönümünü qeyd edir. Son bir il ərzində “Bakcell” rəqəmsal gələcəyə doğru sürətlə addımlayaraq, yenilənmiş dizayn və brend strategiyası ilə innovasiya və sürət intellekt dəstəklə həllərdən daha geniş şəkildə istifadə etməyə başlayıb. Strategiya çərçivəsində müştərilərə “Birinci Tarif”, “VoWiFi”, “Bakcell Fiber”, “Star tarifi”, “Bakcell Kart”, “Tarif məsləhətçisi” kimi innovativ məhsul və xidmətlər təqdim edilib. Bu yeniliklər, ilk növbədə, müştərilər üçün innovativ məhsul və xidmətlərin artırılması, bununla da

müştəri təcrübəsinin zənginləşdirilməsi hədəfləyir.

Yeni brend strategiyası və müştəriyönümlü yanaşması ilə “Bakcell” bu gün xüsusi olaraq Qarabağ və bütün Azərbaycan bölgələrində ən sürətli, innovativ məhsul və xidmətlərini təklif edir. Rebrendinq nəticəsində Bakcell ölkənin rəqəmsal inkişafına töhfə verməklə yanaşı, innovasiyalara, dayanıqlılığa və milli dəyərlərə sadiqliyini də nümayiş etdirir.

“Bakcell” haqqında

“Bakcell” Azərbaycanın ilk və ən böyük özəl telekommunikasiya şirkətidir. Hazırda “Bakcell” üç milyondan çox müştərini yüksəkkeyfiyyətli və sürətli telekommunikasiya xidmətləri ilə təmin edir.

Şirkət sürətli intellektə əsaslanan innovasiyalar və həllər vasitəsilə Azərbaycanın davamlı inkişafına töhfə verir və Azərbaycan iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunun ən böyük investorlarından biridir.

“Bakcell” müxtəlif ölkələrdə telekommunikasiya, enerji, yüksək texnologiyalar və tikinti sahələrində fəaliyyət göstərən “NEQSOL Holding” beynəlxalq şirkətlər qrupunun tərkibinə daxildir.

Azercell “Baku Flames” beynəlxalq yaradıcılıq və effektivlik festivalının rəsmi tərəfdaşdır

Azərbaycanın lider mobil operatoru Azercell 2-3 may tarixlərində keçiriləcək “Baku Flames” beynəlxalq yaradıcılıq və effektivlik festivalının texnologiya və innovasiya tərəfdaşı qismində çıxış edir.

Tədbirdə yerli və beynəlxalq spikerlərin, o cümlədən yaradıcı sənayenin aparıcı şirkətlərindən peşəkar komandaların iştirakı gözlənilir. Festivalda təqdim olunacaq bütün

Ölümlə rəqs

Madaqaskar əhalisinin çox qoribə və qədim adəti var. Yerli əhali hər yeddi ildən bir xüsusi mərasim keçirir. Ada sakinləri öz yaxınlarının məzarlarını açıb cəsədləri çıxarırlar. Daha sonra cəsədin köhnə kafeni yenisi ilə əvəz edilir. Ölümlərin qalqları təkrar dəfn edilməzdən əvvəl heyvan ətlərindən hazırlanmış süfrə açılır. Əhali süfrə arxasında cəsədləri çiynlərinə alaraq musiqi sədaları altında rəqs edirlər.

Tarantella

İtaliyanın Neapol şəhərində XV əsrdə yaranmış rəqsdir. Rəqsin adı haqqında iki maraqlı versiya var. Belə ki, bir qrup insanlar rəqsin adının Taranto şəhəri ilə bağlı olduğunu düşünür. Digərləri

Üvlilik, gözəllik və birlik rəmzi!

Azərbaycanda rəqsin tarixi olduqca zəngin və qədimdir. Əksər dünya xalqlarında olduğu kimi, azərbaycanlılarda da ilk rəqslər ritual və ov rəqsləri olub. İbtidai icma quruluşu dövründə Azərbaycan ərazisində yaşayan müxtəlif qəbilə üzvləri ova çıxışları zaman əl çala-çala, ya da ağac və daşları bir-birinə vuraraq rəqs edirdilər. Bu cəhətdən Qobustan və Gömiqayadakı qayaüstü təsvirlər seçiyyəvidir.

İncəsənətin bir qolu olan rəqslərimiz üvlilik, gözəllik və birlik rəmzi sayılır. Azərbaycan xalq rəqsləri olduqca rəngarəngdir. Onlar quruluş, süjet və mövzu baxımından biri-birindən çox fərqlənir. Bu gün məşhur olan milli rəqslərimizə - “Azərbaycan”, “Heyvagülü”, “Uzundərə”, “Toy rəqsi”, “Turacı”, “Tərəke-

Müqəddəs Vitta rəqsi

Almaniyada XIV-XV əsrlərin ortasında bu rəqs olduqca məşhur imiş. Bu rəqsi hətta “kütləvi dəliliyin” erkən təsvir edilməsi formalarından biri kimi qiymətləndirilir. Yüzlərlə insan bütün gün ərzində

Hindlilərin ənənəvi rəqsidir. İnsanlar rəqs vasitəsilə çürümüş parçalardan ibarət geyim, qoribə saç düzümləri ilə adameyən bədhəyətləri təsvir edir. Rəqs edənlər

isə bu yerlərdə tez-tez rast gəlinən nəhəng hörmüçəklə əlaqələndirir. İnsanlar hesab edirdilər ki, bu hö-

rümçəklər zəhərlidir. Hörmüçək dişləməsindən yaranan ölümcül xəstəliklərdən qurtulmaq üçün insanlar sadəcə çoxqun və sürətli rəqslər etməyə başlayıb. Yalnız 300 il sonra məlum olub ki, hörmüçəklər heç zəhərli deyilmiş.

Vendiqo rəqsi

ovçu bədhəyətlərin dölisov hərəkətlərini təqlid edir.

me”, “Cəngi”, “Şalaxo”, “İnnabi”, “Qızılqul”, “Qazağ”, “Qaytağı”, “Qoçəli”, “Lələ”, “Mistri”, “Naznazi”, “Vağzalı”, “Yallı” və digərlərini misal götürmək olar.

Qeyd edək ki, aprelin 29-u Beynəlxalq Rəqs Günü kimi qeyd olunur. Bu gün 1982-ci ildə UNESCO-nun Beynəlxalq Rəqs Şurası tərəfindən tanınmış fransız baletmeysteri, müasir dünya baletinin nəzəriyyəçisi sayılan Jan-Jorje Noverin xatirəsinə ehtiram olaraq təsis edilib.

Yeganə BAYRAMOVA

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının icraçı vitse-prezidenti Rəşad Rəsullu və tanınmış rep ifaçısı Orxan Zeynallı çıxış edəcəklər. Müzakirəyə “Endorphin” kreativ agentliyinin direktoru Orxan Kərim moderatorluq edəcək.